

Krivični zakon Republike Srbije

("Sl. glasnik SRS", br. 26/77, 28/77 - ispr., 43/77 - ispr., 20/79, 24/84, 39/86, 51/87, 6/89, 42/89 i 21/90 i "Sl. glasnik RS", br. 16/90, 26/91 - odluka USJ br. 197/87, 75/91 - odluka USRS br. 58/91, 9/92, 49/92, 51/92, 23/93, 67/93, 47/94, 17/95, 44/98, 10/2002, 11/2002 - ispr., 80/2002 - dr. zakon, 39/2003 i 67/2003)

Glava prva

UVODNE ODREDBE

Krivično zakonodavstvo Republike Srbije

Član 1

Krivično zakonodavstvo Republike Srbije čine odredbe ovog zakona i krivičnopravne odredbe sadržane u drugim zakonima Republike Srbije.

Primena krivičnog zakonodavstva Republike Srbije

Član 2

Krivično zakonodavstvo Republike Srbije primenjuje se na svakog ko na teritoriji Republike Srbije učini krivično delo.

Član 2a

(Brisan)

Glava druga

USLOVNA OSUDA SA ZAŠTITNIM NADZOROM

Uslovi za određivanje zaštitnog nadzora

Član 3

- (1) Pod uslovima predviđenim Zakonom uz uslovnu osudu sud može odrediti zaštitni nadzor.
- (2) Zaštitni nadzor sud će odrediti u granicama vremena proveravanja, ako s obzirom na okolnosti izvršenja krivičnog dela, ličnost učinioca, njegov raniji život i njegovo držanje posle učinjenog krivičnog dela smatra da će se svrha uslovne osude bolje ostvariti uz nadzor i pružanje pomoći uslovno osuđenom.
- (3) Kad uz uslovnu osudu utvrdi zaštitni nadzor sud može postaviti obaveze predviđene zakonom.
- (4) Prilikom izbora obaveza sud će naročito uzeti u obzir godine starosti učinioca, njegove psihičke osobine, pobude iz kojih je delo učinjeno, lične prilike, raniji život i ponašanje učinioca posle učinjenog krivičnog dela, kao i opravdanost određivanja obaveze za postizanje svrhe uslovne osude.

Obaveze uz zaštitni nadzor

Član 4

- (1) Osuđeni kome je uz uslovnu osudu određen zaštitni nadzor obavezan je da se javlja organu nadležnom za vršenje zaštitnog nadzora u rokovima koje ovaj odredi.
- (2) Kad sud uz uslovnu osudu odredi zaštitni nadzor može osuđenom postaviti ove obaveze:
 - 1) lečenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi,
 - 2) posećivanje odgovarajućih profesionalnih, psiholoških ili drugih savetovašta,
 - 3) osposobljavanje za zanimanje,
 - 4) prihvatanje zaposlenja koje odgovara stručnoj spremi i sposobnostima osuđenoga,
 - 5) prestanak uživanja alkoholnih pića i opojnih droga,
 - 6) prestanak posećivanja određenih lokala i određenih priredbi,
 - 7) blagovremeno obaveštavanje o promeni mesta boravka ili stana ili o promeni radnog mesta,
 - 8) raspolaganje ličnim dohotkom u skladu sa ličnim i porodičnim obavezama.
- (3) Sud može u granicama vremena proveravanja izmeniti ili ukinuti postavljene obaveze.

Sprovođenje zaštitnog nadzora

Član 4a

- (1) Kad izrekne uslovnu osudu sa zaštitnim nadzorom sud izvršenje zaštitnog nadzora poverava nadležnoj službi za izvršenje.
- (2) Služba iz prethodnog stava ovog člana dužna je obaveštavati sud o sprovođenju zaštitnog nadzora i po potrebi predložiti ukidanje pojedinih obaveza, njihovu zamenu drugim obavezama, ukidanje zaštitnog nadzora ili opozivanje uslovne osude.

Posledice neizvršenja obaveza uz zaštitni nadzor

Član 5

Ako osuđeni kome je izrečen zaštitni nadzor ne ispunjava obaveze koje mu je sud odredio, sud ga može opomenuti ili može ranije obaveze zameniti drugim ili produžiti trajanje zaštitnog nadzora u okviru vremena proveravanja, ili opozvati uslovnu osudu.

Glava treća

OPŠTA PRAVILA O IZVRŠENJU KAZNI

Svrha izvršenja kazne

Član 6

(1) Izvršavanjem kazne ostvaruje se svrha kažnjavanja određena zakonom.

(2) U izvršavanju kazne ne smeju se osuđenom nanositi fizičke patnje niti se sme vređati njegovo ljudsko dostojanstvo.

Član 7

(Brisan)

Obustava vršenja prava za vreme izdržavanja kazne

Član 8

Lica osuđena na kaznu zatvora za vreme izvršenja kazne ne mogu vršiti izborne funkcije u državnim organima, organima teritorijalne autonomije, organima lokalne samouprave, organima upravljanja, poslovnim organima ili drugim organima u preduzećima, ustanovama ili drugim organizacijama.

Uslovni otpust

Član 9

(1) Osuđeni koji je izdržao polovinu kazne zatvora može se uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne ako se u toku izdržavanja kazne tako popravio da se može sa osnovom očekivati da će se na slobodi dobro vladati, a naročito da neće vršiti krivična dela. Pri oceni da li će se osuđeni uslovno otpustiti uzeće se u obzir njegovo vladanje za vreme izdržavanja kazne, izvršavanje radnih obaveza s obzirom na njegovu radnu sposobnost i druge okolnosti koje pokazuju da je postignuta svrha kažnjavanja.

(2) Osuđeni koji je izdržao trećinu kazne zatvora može se izuzetno otpustiti sa izdržavanja kazne ako postoje uslovi iz stava 1 ovog člana i ako posebne okolnosti koje se odnose na ličnost osuđenog očigledno pokazuju da je postignuta svrha kažnjavanja.

Opozivanje uslovnog otpusta

Član 10

(1) Sud će opozvati uslovni otpust ako osuđeni dok je na uslovnom otpustu učini jedno ili više krivičnih dela za koje je izrečena kazna zatvora preko jedne godine.

(2) Sud može opozvati uslovni otpust ako uslovno otpušteni učini jedno ili više krivičnih dela za koje je izrečena kazna zatvora do jedne godine. Pri oceni da li će opozvati uslovni otpust sud će naročito uzeti u obzir srodnost učinjenih krivičnih dela, njihov značaj, pobude iz kojih su učinjena i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost opozivanja uslovnog otpusta.

(3) Kad sud opozove uslovni otpust izreći će kaznu primenom odredaba čl. 48 i 49 stav 2 Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije uzimajući ranije izrečenu kaznu kao već utvrđenu. Deo kazne koju je osuđeni izdržao po ranijoj osudi uračunava se u novu kaznu, a vreme provedeno na uslovnom otpustu ne uračunava se.

(4) Odredbe st. 1 do 3 ovog člana primenjivaće se i kada se uslovno otpuštenom sudi za delo koje je učinio pre nego što je uslovno otpušten.

(5) Ako uslovno otpušteni bude osuđen na kaznu zatvora do jedne godine, a sud ne opozove uslovni otpust, produžuje se uslovni otpust za vreme koje je osuđeni proveo na izdržavanju kazne zatvora.

(6) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana uslovni otpust se može opozvati najdocnije u roku od dve godine od dana kada je uslovni otpust istekao.

Glava četvrta

ODREDBE O VASPITNIM MERAMA I KAŽNJAVANJU MALOLETNIKA

Odredbe koje se primenjuju prema maloletnicima

Član 11

Prema maloletnim učiniocima krivičnih dela primenjuju se odredbe glave VI Krivičnog zakona Savezne Republike Jugoslavije i odredbe ove glave, a ostale krivično-pravne odredbe samo ako nisu u suprotnosti sa ovim posebnim odredbama.

Vrste vaspitnih mera

Član 12

Maloletnim učiniocima krivičnih dela mogu se izreći ove vaspitne mere:
disciplinske mere: ukor ili upućivanje u disciplinski centar za maloletnike;
mere pojačanog nadzora: od strane roditelja ili staraoca, u drugoj porodici ili od strane organa starateljstva;
zavodske mere: upućivanje u vaspitnu ustanovu, u vaspitno-popravni dom ili u ustanovu za defektne maloletnike.

Zakonom se mogu predvideti i druge vaspitne mere.

Ukor

Član 13

(1) Ukori se izriče ako je dovoljno da se maloletnik zbog učinjenog krivičnog dela samo prekori.

(2) Pri izricanju ukora ukazaće se maloletniku na štetnost njegovog postupka i predočiće mu se da u slučaju ponovnog izvršenja krivičnog dela prema njemu može biti primenjena teža mera.

Član 14

(Brisan)

Upućivanje u disciplinski centar za maloletnike

Član 15

(1) Sud će uputiti maloletnika u disciplinski centar za maloletnike kada je potrebno da se odgovarajućim kratkotrajnim merama izvrši uticaj na njegovu ličnost i vladanje.

(2) Maloletnika kome je izrečena mera upućivanja u disciplinski centar za maloletnike sud može uputiti u disciplinski centar:

1) na određeni broj sati u praznične dane i to najviše četiri uzastopna praznična dana;

2) na određeni broj sati u toku dana, ali najduže do trideset dana;

3) na neprekidni boravak za određeni broj dana, ali ne duže od dvadeset dana.

(3) Pri izricanju ove mere vodiće se računa da usled njenog izvršenja maloletnik ne zaostane u redovnoj nastavi.

(4) U disciplinskom centru maloletnik će se uposliti na korisnim radovima koji odgovaraju njegovom uzrastu.

(5) Kad izrekne upućivanje u disciplinski centar za maloletnike sud može odrediti da se po izvršenju ove mere maloletnik stavi pod pojačani nadzor organa starateljstva.

Član 16

(Brisan)

Pojačan nadzor od strane roditelja ili staraoca

Član 17

(1) Meru pojačanog nadzora od strane roditelja ili staraoca sud će izreći ako su roditelji odnosno staralac propustili da vrše nadzor nad maloletnikom, a u mogućnosti su da ovakav nadzor vrše i to se kod njih može s osnovom očekivati.

(2) Kad sud izrekne meru pojačanog nadzora od strane roditelja ili staraoca daće roditelju ili staraocu potrebna uputstva i naložiti mu određene dužnosti u pogledu mera koje treba preduzeti za vaspitanje maloletnika i za otklanjanje štetnih uticaja na njega.

(3) Sud će naknadno odlučiti o prestanku mere iz stava 1 ovog člana, s tim da njeno trajanje ne može biti kraće od jedne ni duže od tri godine.

(4) Pri izricanju mere iz stava 1 ovog člana sud može odrediti da organ starateljstva proverava njeno izvršenje i ukazuje pomoć roditelju ili staraocu. Sud će naknadno odlučiti o prestanku ovog proveravanja, s tim da ono ne može trajati manje od jedne ni duže od tri godine.

Član 18

(Brisan)

Pojačan nadzor u drugoj porodici

Član 19

(1) Ako roditelji odnosno staralac maloletnika nisu u mogućnosti da nad njim vrše nadzor ili ako se od njih ne može to s osnovom očekivati, maloletnik će se predati drugoj porodici koja je voljna da ga primi, i koja ima mogućnost da nad njim vrši pojačan nadzor.

(2) Pri izricanju ove mere sud će odrediti da za vreme njenog trajanja organ starateljstva proverava njeno izvršenje i ukazuje potrebnu pomoć porodici kojoj je maloletnik predat.

(3) Pojačan nadzor u drugoj porodici može trajati najmanje jednu a najviše tri godine. Izvršenje ove mere obustaviće se kad roditelji odnosno staralac maloletnika steknu mogućnost da nad njim vrše pojačani nadzor ili kad prema rezultatu prevaspitanja prestane potreba za pojačanim nadzorom. Ako se ostvare

uslovi za pojačani nadzor roditelja ili staraoca, izvršenje ove mere može se obustaviti i kad je mera trajala kraće od godinu dana.

Član 20

(Brisan)

Pojačan nadzor organa starateljstva

Član 21

(1) Ako roditelji odnosno staralac nisu u mogućnosti da vrše pojačan nadzor nad maloletnikom, a ne postoje uslovi za predaju maloletnika drugoj porodici radi vršenja ovakvog nadzora, maloletnik će se staviti pod nadzor organa starateljstva.

(2) Kad je maloletniku izrečena mera pojačanog nadzora organa starateljstva sud će naknadno odlučiti o prestanku ove mere s tim da njeno trajanje ne može biti kraće od jedne ni duže od tri godine. Za vreme trajanja ove mere maloletnik i dalje ostaje da živi kod svojih roditelja ili drugih lica koja ga izdržavaju, a pojačani nadzor nad njim vrši određeno službeno lice organa starateljstva.

(3) Određeno službeno lice organa starateljstva brine se o školovanju maloletnika, njegovom zaposlenju, odvajanju iz sredine koja na njega štetno utiče, potrebnom lečenju i sređivanju prilika u kojima živi.

Član 22

(Brisan)

Posebne obaveze uz pojačan nadzor

Član 23

(1) Ako je to potrebno za uspešnije izvršenje izrečene mere sud može maloletniku, prilikom izricanja neke od vaspitnih mera pojačanog nadzora, odrediti jednu ili više posebnih obaveza predviđenih zakonom.

(2) Prilikom izricanja neke od vaspitnih mera pojačanog nadzora sud može maloletniku odrediti ove obaveze:

- 1) da se lično izvini oštećenom licu;
- 2) da u okviru sopstvenih mogućnosti otkloni štetu prouzrokovanu krivičnim delom;
- 3) da redovno pohađa školu;
- 4) da se osposobljava za zanimanje koje odgovara njegovim sposobnostima i sklonostima;
- 5) da prihvati zaposlenje;
- 6) da se uzdrži od uživanja alkoholnih pića i opojnih droga;
- 7) da se uzdrži od posećivanja određenih lokala odnosno određenih priredbi;
- 8) da posećuje odgovarajuću zdravstvenu ustanovu ili savetovalište;
- 9) da se u slobodno vreme bavi određenim društveno-korisnim delatnostima;
- 10) da se ne druži sa licima koja na njega štetno utiču;
- 11) da učestvuje u akcijama humanitarnih i omladinskih organizacija.

(3) Sud može obaveze koje je odredio izmeniti ili ukinuti.

(4) Pri određivanju obaveza iz stava 2 ovog člana sud će posebno ukazati maloletniku i njegovim roditeljima odnosno staraocu da se u slučaju neispunjenja ovih obaveza izrečena mera pojačanog nadzora može zameniti drugom vaspitnom merom.

Član 24

(Brisan)

Upućivanje u vaspitnu ustanovu

Član 25

(1) Sud će uputiti u vaspitnu ustanovu maloletnika nad kojim treba obezbediti vršenje stalnog nadzora od strane stručnih vaspitača u opštoj ustanovi za vaspitanje maloletnika.

(2) Kad sud uputi maloletnika u vaspitnu ustanovu maloletnik u njoj ostaje najmanje šest meseci a najviše tri godine. Pri izricanju ove mere sud neće odrediti njeno trajanje, već će o tome naknadno odlučiti.

Član 26

(Brisan)

Upućivanje u vaspitno-popravni dom

Član 27

(1) Maloletnika prema kome treba primeniti pojačane mere prevaspitanja sud će uputiti u vaspitno-popravni dom za maloletne učionice krivičnih dela.

(2) Pri odlučivanju da li će izreći ovu meru sud će posebno uzeti u obzir težinu i prirodu učinjenog dela i okolnost da li su prema maloletniku ranije bile izricane vaspitne mere ili maloletnički zatvor.

(3) Kad sud uputi maloletnika u vaspitno-popravni dom, maloletnik u domu ostaje najmanje jednu a najviše pet godina. Pri izricanju ove mere sud neće odrediti njeno trajanje, već će o tome naknadno

odlučiti.

Član 28

(Brisan)

Uslovni otpust kod upućivanja u vaspitno-popravni dom

Član 29

(1) Maloletnika koji je u vaspitno-popravnom domu proveo najmanje jednu godinu sud može uslovno otpustiti sa izdržavanja ove vaspitne mere, ako se na osnovu uspeha postignutog u vaspitanju i prevaspitanju može osnovano očekivati da on neće ubuduće vršiti krivična dela i da će se u sredini u kojoj bude živeo dobro vladati.

(2) Sud može odlučiti da se maloletnik za vreme uslovnog otpusta stavi pod neku meru pojačanog nadzora.

(3) Uslovni otpust traje najduže do isteka zakonskog roka trajanja upućivanja u vaspitno-popravni dom, ako pre toga sud nije ovu meru obustavio od izvršenja ili je zamenio drugom merom.

(4) Ako se za vreme trajanja uslovnog otpusta maloletnik ne pridržava obaveza koje su mu određene uz meru pojačanog nadzora ili se uopšte tako loše ponaša da njegov boravak van vaspitno-popravnog doma nije više opravdan, sud može opozvati uslovni otpust. Vreme provedeno na uslovnom otpustu ne uračunava se u zakonsko trajanje izrečene vaspitne mere.

Upućivanje u specijalnu ustanovu

Član 30

(1) Prema maloletnicima zaostalim u psihofizičkom razvoju (gluvi, slepi, gluvonemi, zaostali u duševnom razvoju i sl.) sud može umesto upućivanja u vaspitnu ustanovu ili u vaspitno-popravni dom izreći meru upućivanja u specijalnu ustanovu za maloletnike zaostale u psihofizičkom razvoju.

(2) Ova mera izreći će se umesto mere bezbednosti obaveznog psihijatrijskog lečenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi, ako se u određenoj ustanovi za maloletnike zaostale u psihofizičkom razvoju može obezbediti čuvanje i lečenje i time postići svrha ove mere bezbednosti.

(3) Kad sud uputi maloletnika u specijalnu ustanovu, maloletnik u njoj ostaje dok je to potrebno radi njegovog lečenja ili osposobljavanja, ali kad postane punoletan ponovo će se ispitati potreba njegovog daljeg zadržavanja u ovoj ustanovi.

Član 31

(Brisan)

Izbor vaspitne mere

Član 32

Pri izboru vaspitne mere sud će uzeti u obzir uzrast maloletnika, stepen njegove duševne razvijenosti, njegova psihička svojstva, njegove sklonosti, pobude iz kojih je delo učinjeno, dosadašnje vaspitanje, sredinu i prilike u kojima je živeo, težinu dela, da li je prema njemu ranije bila izrečena vaspitna mera ili maloletnički zatvor i sve druge okolnosti koje mogu biti od uticaja za izricanje one mere kojom će se najbolje postići svrha vaspitnih mera.

Obustava izvršenja i izmena odluke o vaspitnim merama

Član 33

(1) Kad se posle donošenja odluke kojom je izrečena mera pojačanog nadzora ili zavodska mera pojave okolnosti kojih nije bilo u vreme donošenja odluke ili se za njih nije znalo, ili ako se ne može izvršiti usled odbijanja maloletnika ili roditelja maloletnika da postupe po nalogu onoga ko meru izvršava ili ako nastupe druge okolnosti predviđene zakonom, a one bi bile od uticaja na donošenje odluke, izvršenje izrečene mere može se obustaviti ili se izrečena mera može zameniti merom pojačanog nadzora ili zavodskom merom.

(2) Ako za pojedine mere nije što drugo predviđeno, mera pojačanog nadzora ili zavodska mera može se, s obzirom na postignuti uspeh prevaspitanja, obustaviti od izvršenja a može se zameniti drugom takvom merom kojom će se bolje postići svrha vaspitnih mera. U pogledu zavodskih mera obustavljanje od izvršenja ili zamenjivanje drugom merom vršiće se uz sledeća ograničenja:

1) mera upućivanja u vaspitnu ustanovu pre isteka roka od šest meseci ne može se obustaviti od izvršenja, a do isteka ovog roka može se izmeniti samo upućivanjem maloletnika u vaspitno-popravni dom ili u specijalnu ustanovu;

2) mera upućivanja u vaspitno-popravni dom pre isteka roka od jedne godine ne može se obustaviti od izvršenja, a do isteka ovog roka može se zameniti samo upućivanjem maloletnika u specijalnu ustanovu.

Član 34

(Brisan)

Ponovno odlučivanje o vaspitnim merama

Član 35

(1) Ako je od pravosnažnosti odluke kojom je izrečena mera pojačanog nadzora ili zavodska mera proteklo više od dve godine, a izvršenje nije započeto, sud će ponovo odlučiti o potrebi izvršenja izrečene mere. Pri tom sud može odlučiti da se ranije izrečena mera izvrši, ne izvrši ili da se zameni nekom drugom merom.

(2) Mera upućivanja u disciplinski centar za maloletnike neće se izvršiti ako je proteklo više od šest meseci od pravosnažnosti odluke kojom je ova mera izrečena a njeno izvršenje nije započeto.

Izricanje vaspitne mere za krivična dela u sticaju

Član 36

(1) Ako je maloletnik učinio više krivičnih dela u sticaju, sud će jedinstveno ceniti sva ta dela i izreći jednu od vaspitnih mera predviđenih ovim zakonom, ne određujući za svako delo posebnu meru.

(2) Ovako će sud postupiti i u slučaju ako se posle izrečene vaspitne mere utvrdi da je maloletnik pre ili posle njenog izricanja učinio neko krivično delo.

Odmeravanje kazne maloletničkog zatvora

Član 37

(1) Pri odmeravanju kazne starijem maloletniku sud će uzeti u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja imajući posebno u vidu stepen duševne razvijenosti maloletnika i vreme koje je potrebno za njegovo vaspitanje, prevaspitanje i stručno usavršavanje.

(2) Pri odmeravanju kazne starijem maloletniku za određeno krivično delo sud ne može izreći maloletnički zatvor u trajanju dužem od propisane kazne zatvora za to delo, ali sud nije vezan za najmanju meru propisane kazne.

(3) Ako stariji maloletnik učini više krivičnih dela u sticaju, a sud nađe da za svako krivično delo treba izreći kaznu maloletničkog zatvora, odmeriće kaznu po slobodnoj oceni u okviru njene najveće zakonske mere. Ako sud nađe da bi za neko krivično delo u sticaju trebalo starijeg maloletnika kazniti, a da bi za druga krivična dela trebalo izreći vaspitne mere, za sva dela u sticaju izreći će samo kaznu maloletničkog zatvora.

(4) Ovako će sud postupiti i u slučaju ako se posle izrečene kazne utvrdi da je maloletnik pre ili posle njenog izricanja učinio neko krivično delo.

Izvršenje kazne maloletničkog zatvora

Član 38

(1) Kaznu maloletničkog zatvora stariji maloletnici izdržavaju u posebnim kazneno-popravnim domovima u kojima mogu ostati do navršene dvadeset treće godine. Ako do tada ne budu izdržali kaznu, uputiće se u kazneno-popravnu ustanovu u kojoj punoletna lica izdržavaju kaznu. Izuzetno u kazneno-popravnom domu za maloletnike može ostati lice koje je navršilo dvadeset tri godine, ali samo ako je to potrebno radi završetka njegovog školovanja ili stručnog osposobljavanja.

(2) Izbor posla za osuđene maloletnike vrši se prema njihovim sposobnostima i sklonostima za određenu vrstu posla, a u skladu sa mogućnostima koje postoje u kazneno-popravnom domu.

(3) Radno vreme osuđenih maloletnika određuje se tako da im se omogući školovanje i stručno osposobljavanje i da im ostane dovoljno vremena za fizičko vaspitanje i rasonodu.

(4) Osuđeni se može uslovno otpustiti ako je izdržao trećinu kazne, ali ne pre nego što je proveo jednu godinu u kazneno-popravnom domu. Za vreme uslovnog otpusta sud može odrediti mere pojačanog nadzora od strane organa starateljstva. Za opozivanje uslovnog otpusta primeniće se shodno odredbe člana 10 ovog zakona.

Prestanak vaspitne mere usled izricanja kazne maloletničkog zatvora

Član 39

Ako za vreme trajanja vaspitne mere sud izrekne starijem maloletniku kaznu maloletničkog zatvora, vaspitna mera prestaje kad maloletnik započne izdržavanje ove kazne.

Trajanje vaspitne mere izrečene punoletnom licu

Član 40

Kad je punoletnom licu koje je izvršilo krivično delo kao maloletno ili mlađem punoletnom licu izrečena zavodska vaspitna mera, ono može ostati u vaspitnoj ustanovi ili u vaspitno-popravnom domu najduže do navršene dvadesettreće godine.

Dejstvo kazne na vaspitne mere

Član 41

Ako za vreme trajanja vaspitne mere sud izrekne punoletnom licu kaznu maloletničkog zatvora ili kaznu

zatvora najmanje godinu dana, vaspitna mera prestaje kada ovo lice započne izdržavanje kazne. Ako je izrečena kazna zatvora u kraćem trajanju, sud će u presudi odlučiti da li će se po izdržanoj kazni nastaviti izvršenje vaspitne mere ili će se ta mera ukinuti.

Dejstvo vaspitnih mera i kazne maloletničkog zatvora

Član 42

Lica koja izdržavaju meru upućivanja u vaspitno-popravni dom ili kaznu maloletničkog zatvora ne mogu za to vreme vršiti izborne funkcije u državnim organima, organima teritorijalne autonomije, organima lokalne samouprave, organima upravljanja, poslovnim organima ili drugim organima u preduzećima ili drugim organizacijama.

Davanje podataka o izrečenim vaspitnim merama

Član 43

Podaci o izrečenim vaspitnim merama mogu se dostaviti samo sudu, javnom tužilaštvu, organima unutrašnjih poslova, organu starateljstva i ustanovama koje se bave zaštitom maloletnika.

Primena mera bezbednosti prema maloletnicima

Član 44

Mere bezbednosti, osim zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, mogu se izreći i maloletnicima ako im je izrečena vaspitna mera ili maloletnički zatvor. Mera bezbednosti obaveznog lečenja alkoholičara i narkomana ne može se izreći uz disciplinske vaspitne mere.

Glava peta

Član 45

(Brisano)

Glava šesta

ZNAČENJE IZRAZA U OVOM ZAKONU

Član 46

U smislu ovog zakona:

1) službenim licem smatra se:

- a) lice, koje u državnom organu vrši službene dužnosti;
- b) izabrano, imenovano ili postavljeno lice u skupštini, državnom organu, organu teritorijalne autonomije ili organu lokalne samouprave ili lice koje stalno ili povremeno vrši službene dužnosti ili izvršava službene funkcije u tim organima;
- v) lice koje u ustanovi, preduzeću ili organizaciji odlučuje o pravima, obavezama ili interesima fizičkih ili pravnih lica, kome je na osnovu zakona povereno vršenje upravnih i drugih ovlašćenja u izvršavanju zakona i drugih propisa;
- g) službenim licem smatra se i lice kome je faktički povereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova;

2) odgovornim licem smatra se vlasnik preduzeća ili druge organizacije kao i lice u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji kome je, s obzirom na njegovu funkciju, uložena sredstva ili na osnovu ovlašćenja poveren određeni krug poslova u upravljanju imovinom, proizvodnji ili drugoj delatnosti ili u vršenju nadzora nad njima ili mu je faktički povereno obavljanje pojedinih poslova; odgovornim licem smatra se i službeno lice kad su u pitanju krivična dela kod kojih je kao izvršilac označeno odgovorno lice a nisu predviđena u glavi o krivičnim delima protiv službene dužnosti, odnosno kao krivična dela službenog lica u ovom zakonu;

3) kad je kao izvršilac određenih krivičnih dela označeno službeno ili odgovorno lice, lica navedena u tač. 1 i 2 ovog člana mogu biti izvršioc tih dela ukoliko iz zakonskih obeležja pojedinog dela ne proizilazi da izvršilac može biti samo neko od tih lica;

4) izborima smatraju se izbori za predsednika Republike, Narodnu skupštinu, skupštinu autonomne pokrajine, skupštinu grada, skupštinu opštine i drugi izbori koji se raspisuju i vrše na osnovu zakona;

5) referendumom smatra se izjašnjavanje građana na kome se odlučuje o pitanjima za koja je to utvrđeno Ustavom ili zakonom;

6) ispravom smatra se svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve činjenice koja ima značaj za pravne odnose; ispravom smatra se i registrovani podatak koji je rezultat postupka elektronske obrade podataka, a koji se bez korišćenja tehničkih sredstava ne može saznati;

7) znacima za vrednost smatraju se i strani znaci za vrednosti;

8) pokretnom stvari smatra se i svaka proizvedena ili skupljena energija za davanje svetlosti, toplote ili kretanja kao i telefonski impuls;

9) silom smatra se i primena hipnoze ili omamljujućih sredstava da se neko protiv svoje volje dovede u

nesvesno stanje ili da se onesposobi za otpor;

10) motornim vozilom smatra se svako saobraćajno sredstvo na motorni pogon u suvozemnom i vodenom saobraćaju.

Glava sedma

KRIVIČNA DELA PROTIV ŽIVOTA I TELA

Ubistvo

Član 47

(1) Ko drugog liši života, kazniće se zatvorom najmanje sedam godina.

(2) Zatvorom najmanje dvanaest godina ili zatvorom od četrdeset godina, kazniće se:

1) ko drugog liši života na svirep ili podmukao način;

2) ko drugog liši života pri bezobzirnom nasilničkom ponašanju;

3) ko drugog liši života i pri tom sa umišljajem dovede u opasnost život još nekog lica;

4) ko drugog liši života iz koristoljublja, radi izvršenja ili prikrivanja drugog krivičnog dela, iz krvne ili bezobzirne osvete ili iz drugih niskih pobuda;

5) ko liši života službeno ili vojno lice pri vršenju poslova državne ili javne bezbednosti ili dužnosti čuvanja javnog reda, hvatanja učinioca krivičnog dela ili čuvanja lica lišenog slobode, ili ko liši života drugo lice pri vršenju ovih poslova i dužnosti koje obavlja na osnovu zakona ili drugih propisa;

6) ko sa umišljajem liši života više lica a ne radi se o ubistvu na mah ili ubistvu deteta pri porođaju.

(3) Saučesnik u izvršenju dela iz st. 1 i 2 ovog člana koji otkrije delo, izvršioca ili organizatora može se blaže kazniti.

Ubistvo na mah

Član 48

Ko drugog liši života na mah, doveden bez svoje krivice u jaku razdraženost napadom ili teškim vređanjem od strane ubijenog, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Ubistvo iz nehata

Član 49

Ko drugog liši života iz nehata, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Ubistvo deteta pri porođaju

Član 50

(1) Mati koja liši života svoje dete za vreme porođaja ili neposredno posle porođaja, dok traje poremećaj što ga je kod nje izazvao porođaj, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Navođenje na samoubistvo i pomaganje u samoubistvu

Član 51

(1) Ko navede drugog na samoubistvo ili mu pomogne u izvršenju samoubistva, pa ovo bude izvršeno, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini prema maloletniku koji je navršio 14 godina ili prema licu koje se nalazi u stanju bitno smanjene računljivosti, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema maloletniku koji nije navršio četrnaest godina ili prema neuračunljivom licu, učinilac će se kazniti po članu 47 ovog zakona.

(4) Ko surovo ili nečovečno postupa sa licem koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti, pa ono usled takvog postupanja izvrši samoubistvo, koje se može pripisati nehata učinioca, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(5) Ako je usled dela iz prethodnih stavova samoubistvo samo pokušano, sud može učinioca blaže kazniti.

Nedozvoljen prekid trudnoće

Član 52

(1) Ko protivno propisima o vršenju prekida trudnoće bremenitoj ženi sa njenim pristankom izvrši pobačaj, započne da vrši pobačaj ili joj pomogne da izvrši pobačaj, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ko se bavi vršenjem dela iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ko bremenitoj ženi bez njenog pristanka izvrši ili započne da vrši pobačaj, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako usled dela iz st. 1 do 3 ovog člana nastupi smrt, teška telesna povreda ili teško narušavanje zdravlja žene nad kojom je vršen prekid trudnoće, učinilac će se kazniti za delo iz stava 1 ovog člana zatvorom od šest meseci do pet godina, a za delo iz st. 2 i 3 ovog člana zatvorom najmanje tri godine.

Teška telesna povreda

Član 53

- (1) Ko drugog teško telesno povredi ili mu zdravlje teško naruši, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.
- (2) Ko drugog telesno povredi ili mu zdravlje naruši tako teško da je usled toga doveden u opasnost život povređenog ili je uništen ili trajno i u znatnoj meri oslabljen koji važan deo njegovog tela ili koji važan organ, ili je prouzrokovana trajna nesposobnost za rad povređenog, ili trajno i teško narušenje njegovog zdravlja ili unakaženost, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.
- (3) Ako povređeni umre usled povreda iz st. 1 i 2 ovog člana, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do dvanaest godina.
- (4) Ko delo iz st. 1 i 2 ovog člana učini iz nehata, kazniće se zatvorom do tri godine.
- (5) Ko delo iz st. 1 do 3 ovog člana učini na mah, doveden bez svoje krivice u jaku razdraženost napadom, ili teškim vređanjem od strane povređenog, kazniće se za delo iz stava 1 zatvorom do tri godine, a za delo iz st. 2 i 3 zatvorom od jedne do pet godina.

Laka telesna povreda

Član 54

- (1) Ko drugog lako telesno povredi ili mu zdravlje lako naruši, kazniće se zatvorom do jedne godine.
- (2) Ako je takva povreda nanescena oružjem, opasnim oruđem ili drugim sredstvom podobnim da telo teško povredi ili zdravlje teško naruši, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.
- (3) Sud može učiniocu dela iz stava 2 ovog člana izreći sudsku opomenu, ako je učinilac bio izazvan nepristojnim ili grubim ponašanjem oštećenog.
- (4) Gonjenje za delo iz stava 1 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Nasilno uzimanje ljudskih organa ili delova tela

Član 54a

- (1) Ko silom, pretnjom, obmanom ili na drugi nedozvoljen način uzme od drugog organ ili deo tela, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.
- (2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana doveden u opasnost život lica kome je uzet organ ili deo tela, ili je prouzrokovana trajna nesposobnost za rad ili trajno ili teško narušavanje zdravlja ili unakaženost tog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.
- (3) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt lica kome je uzet organ ili deo tela, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje sedam godina.
- (4) Ako je delo iz st. 1 do 3 ovog člana izvršeno organizovano, organizator i neposredni izvršilac, kazniće se zatvorom najmanje dvanaest godina.
- (5) Kaznom iz stava 4 ovog člana kazniće se organizator i neposredni izvršilac koji delo iz st. 1 do 3 ovog člana učini u nameri da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist.

Učestvovanje u tuči

Član 55

Ko učestvuje u kakvoj tuči u kojoj je neko lišen života ili je drugom nanescena teška telesna povreda, kazniće se za samo učestvovanje zatvorom od tri meseca do tri godine.

Ugrožavanje opasnim oruđem pri tuči ili svađi

Član 56

Ko se pri kakvoj tuči ili svađi maši oružja, opasnog oruđa ili drugog sredstva podobnog da telo teško povredi ili zdravlje teško naruši, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Izlaganje opasnosti

Član 57

- (1) Ko drugo lice ostavi bez pomoći u stanju ili prilikama opasnim za život koje je sam prouzrokovao, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.
- (2) Ako lice izloženo takvoj opasnosti usled toga bude teško telesno povređeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.
- (3) Ako lice izloženo takvoj opasnosti usled toga izgubi život, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Napuštanje nemoćnog lica

Član 58

- (1) Ko nemoćno lice koje mu je povereno ili o kojem je inače dužan da se stara, ostavi bez pomoći u prilikama opasnim za život ili zdravlje, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.
- (2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila teška telesna povreda ili teško narušenje zdravlja

ostavljenog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt ostavljenog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Nepružanje pomoći

Član 59

Ko ne pruži pomoć licu koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život iako je to mogao učiniti bez opasnosti za sebe ili drugog, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Glava osma

KRIVIČNA DELA PROTIV SLOBODA I PRAVA ČOVEKA I GRAĐANINA

Povreda ravnopravnosti građana

Član 60

Ko na osnovu razlike u nacionalnosti, rasi, veroispovesti, političkom ili drugom ubeđenju, etničkoj pripadnosti, polu, jeziku, obrazovanju ili društvenom položaju uskrati ili ograniči prava građana utvrđena ustavom, zakonom ili drugim propisom ili opštim aktom ili ratifikovanim međunarodnim ugovorom, ili ko na osnovu ove razlike daje građanima povlastice ili pogodnosti, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

Povreda ravnopravnosti upotrebe jezika i pisma

Član 61

Ko suprotno propisima o ravnopravnoj upotrebi jezika ili pisama naroda i narodnosti Jugoslavije uskrati ili ograniči građaninu da pri ostvarivanju svojih prava upotrebi jezik odnosno pismo kojim se služi, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Čl. 61a, 61b i 61v

(Brisani)

Prinuda

Član 62

(1) Ko drugog silom ili ozbiljnom pretnjom prinudi da nešto učini ili ne učini ili trpi, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini pretnjom ubistvom ili teškom telesnom povredom, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Protivpravno lišenje slobode

Član 63

(1) Ko drugog protivpravno zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi način oduzme slobodu kretanja, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

(3) Ako protivpravno lišenje slobode učini službeno lice zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Ako je protivpravno lišenje slobode trajalo duže od trideset dana, ili je vršeno na svirep način, ili je licu koje je protivpravno lišeno slobode usled toga teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako je lice koje je protivpravno lišeno slobode usled toga izgubilo život, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

Otmica

Član 64

(1) Ko silom, pretnjom, obmanom ili na drugi način odvede ili zadrži neko lice sa namerom da ga ne pusti na slobodu dok od njega ili drugog lica ne iznudi novac ili kakvu drugu imovinsku korist, ili da njega ili koga drugog prinudi da nešto drugo učini, ne učini ili trpi, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Ko radi ostvarenja cilja otmice preti ubistvom ili teškom telesnom povredom otetom licu, kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(3) Učinilac dela iz st. 1 i 2 ovog člana koji dobrovoljno pusti na slobodu oteto lice, iako nije ostvaren cilj otmice, može se osloboditi od kazne.

(4) Ako je oteto lice zadržano duže od deset dana ili je otmica izvršena na svirep način, ili je licu koje je oteto teško narušeno zdravlje, ili je oteto maloletno lice, ili su nastupile druge teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje sedam godina.

(5) Ako je oteto lice usled toga izgubilo život, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje dvanaest godina zatvora ili zatvorom od četrdeset godina.

Iznuđivanje iskaza

Član 65

(1) Službeno lice koje u vršenju službe upotrebi silu ili pretnju ili drugo nedopušteno sredstvo ili nedopušten način u nameri da iznudi iskaz ili neku drugu izjavu od okrivljenog, svedoka, veštaka ili drugog lica, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je iznuđivanje iskaza ili izjave praćeno teškim nasiljem, ili ako su usled iznuđenog iskaza nastupile osobito teške posledice za okrivljenog u krivičnom postupku, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Zlostava u službi

Član 66

Službeno lice koje u vršenju službe drugog zlostavi, uvredi ili uopšte prema njemu postupi na način kojim se vređa ljudsko dostojanstvo, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Ugrožavanje sigurnosti

Član 67

(1) Ko ugrozi sigurnost nekog lica ozbiljnom pretnjom da će napasti na život ili telo tog lica ili njemu bliskog lica, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do godinu dana.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini prema više lica, ili ako ovo delo izazove uznemirenost građana, ili ako je delo izazvalo teške posledice, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Gonjenje za delo iz stava 1 ovog člana preuzima se po privatnoj tužbi.

Narušavanje nepovredivosti stana

Član 68

(1) Ko neovlašćeno prodre u tuđ stan ili zatvorene prostorije ili se na zahtev ovlašćenog lica odatle ne udalji, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinilo službeno lice u vršenju službe, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Za pokušaj dela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

(4) Gonjenje za delo iz stava 1 ovog člana preuzima se po privatnoj tužbi.

Protivzakonito pretresanje

Član 69

Službeno lice koje u vršenju službe protivzakonito vrši pretresanje stana, prostorija ili lica, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Neovlašćeno prisluškivanje i tonsko snimanje

Član 70

(1) Ko posebnim uređajima neovlašćeno prisluškuje ili tonski snimi razgovor ili izjavu koja mu nije namenjena, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se lice koje omogući nepozvanom licu da se upozna sa razgovorom ili izjavom koja je neovlašćeno prisluškivana odnosno tonski snimana.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinilo službeno lice u vršenju službe, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Gonjenje za dela iz st. 1 i 2 ovog člana preuzima se po privatnoj tužbi.

Neovlašćeno fotografisanje

Član 71

(1) Ko neovlašćeno učini fotografski, filmski ili drugi snimak nekog lica ili bez njegovog pristanka, a pri tome osetno zadre u njegov lični život, ili ko takav snimak preda ili pokazuje trećem licu ili mu na drugi način omogući da se sa njim upozna, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana, učini službeno lice u vršenju službe, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Gonjenje za delo iz stava 1 ovog člana preuzima se po privatnoj tužbi.

Neovlašćeno objavljivanje tuđeg spisa, portreta, fotografije, filma ili fonograma

Član 71a

(1) Ko neovlašćeno objavi ili prikaže spis, portret, fotografiju, film ili fonogram ličnog karaktera bez pristanka lica koje je spis sastavilo ili na koga se spis odnosi, odnosno bez pristanka lica koje je prikazano na portretu, fotografiji ili filmu ili čiji je glas snimljen na fonogramu ili bez pristanka drugog lica čiji se pristanak po zakonu traži i time osetno zadre u lični život tog lica, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Gonjenje se preuzima po privatnoj tužbi.

Povreda tajnosti pisama ili drugih pošiljki

Član 72

(1) Ko neovlašćeno otvori tuđe pismo ili telegram ili kakvo drugo zatvoreno pismo ili pošiljku, ili na drugi način povredi njihovu tajnost, ili ko neovlašćeno zadrži, prikrije, uništi ili drugom preda tuđe pismo, telegram, zatvoreno pismeno ili pošiljku, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili da drugom nanese kakvu štetu, saopšti drugom tajnu koju je saznao povredom tajnosti tuđeg pisma, telegrama ili kakvog drugog zatvorenog pismena ili pošiljke, ili se tom tajnom posluži, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ako delo iz st. 1 i 2 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Gonjenje za dela iz st. 1 i 2 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Neovlašćeno otkrivanje tajne

Član 73

(1) Advokat, branilac, lekar ili drugi zdravstveni radnik ili drugo lice koje neovlašćeno otkrije tajnu koju je saznalo u vršenju svog poziva, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Neće se kazniti za delo iz stava 1 ovog člana ko otkrije tajnu u opštem interesu ili u interesu drugog lica koji je pretežniji od interesa čuvanja tajne.

(3) Gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Povreda prava na podnošenje pravnog sredstva

Član 74

(1) Ko u vršenju svoje radne obaveze sprečava drugog da koristi svoje pravo na podnošenje žalbe ili nekog drugog pravnog sredstva, prigovora, molbe ili predstavke, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlašćenja, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Sprečavanje štampanja i rasturanja štampanih stvari i emitovanja radio i televizijskog programa

Član 75

(1) Ko neovlašćeno sprečava štampanje, prodaju ili rasturanje knjiga, časopisa, novina, audio i video kasete, ili drugih štampanih stvari, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko neovlašćeno sprečava ili ometa emitovanje radio i televizijskog programa.

Sprečavanje ili ometanje javnog skupa

Član 76

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom, obmanom ili na drugi način spreči ili ometa sazivanje ili održavanje javnog skupa na koji građani imaju pravo po zakonu, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Povreda slobode kretanja i nastanjivanja

Član 76a

(1) Ko protivpravno uskrati ili ograniči građaninu Savezne Republike Jugoslavije slobodu kretanja ili nastanjivanja na teritoriji Republike Srbije, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Glava deveta

KRIVIČNA DELA PROTIV IZBORNIH PRAVA I SLOBODE IZJAŠNJAVANJA

Čl. 77-79

(Brisani)

Član 79a

Ko kršenjem zakona ili drugih propisa donetih na osnovu zakona ili na drugi način spreči ili onemogućí kandidovanje na izborima, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Povreda prava glasanja

Član 80

(1) Ko drugog, u nameri da mu onemogućí vršenje prava glasanja, protivzakonito ne uvede u spisak glasača, izbriše iz tog spiska ili ga na drugi protivpravan način onemogućí da glasa, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Istom kaznom kazniće se i ko drugog, u nameri da mu omogućí glasanje, protivpravno uvede u spisak glasača ili mu na drugi protivzakonit način omogućí da glasa iako na to nema pravo.

Povreda slobode opredeljenja pri glasanju

Član 81

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom, podmićivanjem ili na drugi nedozvoljeni način prinudi drugog ili na njega utiče da na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu vrši ili ne vrši pravo glasanja ili da glasa za ili protiv određenog kandidata odnosno predloga, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa izborima ili glasanjem, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ko posle obavljenih izbora, glasanja o opozivu ili glasanja na referendumu pozove glasača na odgovornost zbog glasanja, ili zahteva od njega da kaže kako je glasao ili zašto nije glasao, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom od šest meseci do pet godina.

Zloupotreba prava glasanja

Član 82

Ko na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu glasa umesto drugog lica pod njegovim imenom ili na istom glasanju glasa više od jedanput, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Povreda tajnosti glasanja

Član 83

(1) Ko na izborima, glasanju o opozivu ili referendumu povredi tajnost glasanja, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa izborima ili glasanjem, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Falsifikovanje izbora i glasanja

Član 84

(1) Član organa za sprovođenje izbora ili referenduma ili drugo lice koje vrši dužnosti u vezi sa izborima ili glasanjem, koji na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu izmeni broj datih glasova dodavanjem ili oduzimanjem glasačkih listića ili glasova pri prebrojavanju, ili objavi rezultat izbora ili glasanja koji ne odgovara obavljenom glasanju, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana došlo do narušavanja javnog reda i mira i ugrožavanja imovine većeg obima ili dovođenja u opasnost života više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do sedam godina.

(3) Ako je usled dela iz stava 2 ovog člana došlo do telesne povrede ili smrti nekog lica ili je došlo do oštećenja imovine većeg obima, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Uništavanje dokumenata o izborima i glasanju

Član 85

Ko na izborima, glasanju o opozivu ili na referendumu uništi, ošteti ili prikrije neki dokument o izborima ili glasanju ili bilo koji predmet namenjen izborima ili glasanju kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Glava deseta

KRIVIČNA DELA PROTIV RADNIH ODNOSA

Povreda prava iz radnog odnosa

Član 86

Ko se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa, kolektivnih ugovora i drugih opštih akata o pravima iz radnog odnosa i o posebnoj zaštiti na radu omladine, žena i invalida rada, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda upravljanja

Član 86a

(1) Ko svesnim kršenjem propisa ili na drugi protivpravan način spreči ili onemogući odlučivanje organa upravljanja ili drugog organa u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno silom, pretnjom, na organizovan način, iskorišćavanjem društvenog položaja ili uticaja od strane službenog ili odgovornog lica ili zloupotrebom položaja ili ovlašćenja ili je izazvalo teži poremećaj u upravljanju, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Povreda prava na upravljanje

Član 86b

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom, svesnim kršenjem propisa ili na drugi protivpravan način nekog spreči ili onemogući da kao član organa upravljanja ili drugog organa učestvuje u radu i odlučivanju u tom organu, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršilo službeno ili odgovorno lice zloupotrebom položaja ili ovlašćenja, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Zloupotreba položaja u organu upravljanja

Član 86v

Ko zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja u organu upravljanja utiče da organ upravljanja čiji je član donese odluku kojom se krši Ustav, zakon ili drugi propis ili opšti akt, pa usled toga takva odluka bude donesena, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Povreda prava na štrajk

Član 86g

(1) Ko silom, ozbiljnom pretnjom ili na drugi protivzakonit način sprečava ili onemogućava zaposlene da, u skladu sa zakonom, organizuju štrajk, učestvuju u njemu ili na drugi način ostvaruju pravo na štrajk, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se poslodavac ili drugo odgovorno lice koje otpusti radnika sa posla zbog njegovog učešća u štrajku koji je organizovan u skladu sa zakonom ili prema njemu primeni druge mere kojima se povređuju njegova prava iz radnog odnosa.

Zloupotreba prava na štrajk

Član 86d

Ko organizuje ili vodi štrajk na način i pod uslovima suprotnim zakonu i time dovede u opasnost život ili zdravlje ljudi ili imovinu većeg obima ili ako usled toga nastupe druge teške posledice, ako time nije ostvareno obeležje drugog krivičnog dela, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda prava iz socijalnog osiguranja

Član 87

Ko se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o socijalnom osiguranju i time uskrati ili ograniči nekom licu pravo koje mu po tim propisima pripada, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Zloupotreba prava iz socijalnog osiguranja

Član 88

Ko simuliranjem ili prouzrokovanjem bolesti ili nesposobnosti za rad postigne da mu se prizna neko pravo iz socijalnog osiguranja koje mu po zakonima ili drugim propisima ili opštim aktima ne bi pripadalo, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda prava za vreme privremene nezaposlenosti

Član 89

Ko se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o pravima građana za vreme privremene nezaposlenosti i time drugom uskrati ili ograniči pravo koje mu po tim propisima pripada, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nepreduzimanje mera zaštite na radu

Član 90

(1) Lice odgovorno za preduzimanje mera zaštite na radu koje se svesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o merama zaštite na radu iako zna da usled toga može nastupiti opasnost za život ili zdravlje radnika, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Pri izricanju uslovne osude sud može učiniocu postaviti obavezu da u određenom roku postupi po propisima o merama zaštite na radu.

Neizvršenje odluke o vraćanju radnika na rad

Član 91

Službeno ili odgovorno lice u preduzeću, radnji, ustanovi ili drugoj organizaciji koje ne postupi po pravnosnažnoj odluci kojom je odlučeno o vraćanju radnika na rad, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Glava jedanaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV ČASTI I UGLEDA

Kleveta

Član 92

(1) Ko za drugog iznosi ili pronosi štogod neistinito što može škoditi njegovoj časti i ugledu, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je ono što se neistinito iznosi ili pronosi takvog značaja da je dovelo ili moglo dovesti do teških posledica za oštećenog, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Ako okrivljeni dokaže istinitost svog tvrđenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onoga što je iznosio ili pronosio neće se kazniti za klevetu, ali se može kazniti za uvredu (član 93), odnosno za omalovažavanje prebacivanjem za krivično delo (član 95).

(5) Ko za drugog lažno iznosi ili pronosi da je učinio krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti kazniće se za klevetu iako je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio, ukoliko iznošenje ili pronošenje nije učinjeno pod uslovima iz člana 96 stav 2 ovog zakona. Istinitost činjenice da je neko učinio krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti može se dokazati samo pravosnažnom presudom, a drugim dokaznim sredstvima samo ako gonjenje ili suđenje nije moguće ili nije dozvoljeno.

Uvreda

Član 93

(1) Ko uvredi drugog, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(3) Ako je uvređeni uvredu povratio može sud obe ili jednu stranu kazniti ili osloboditi od kazne.

Iznošenje ličnih i porodičnih prilika

Član 94

(1) Ko iznosi ili pronosi štogod iz ličnog ili porodičnog života nekog lica što može škoditi njegovoj časti ili ugledu, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je ono što se iznosi ili pronosi takvog značaja da je dovelo ili moglo dovesti do teških posledica za oštećenog, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Istinitost ili neistinitost onog što se iznosi ili pronosi u pogledu ličnog ili porodičnog života nekog lica ne može se dokazivati, osim u slučaju iz člana 96 stav 3 ovog zakona.

Omalovažavanje prebacivanjem za krivično delo

Član 95

(1) Ko u nameri da drugog omalovaži ovom prebaci da je učinio kakvo krivično delo, ili da je osuđivan zbog kakvog krivičnog dela, ili to u istoj nameri nekom saopšti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja ili komuniciranja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Nekažnjavanje za krivična dela iz čl. 92 do 94

Član 96

(1) Neće se kazniti ko se uvredljivo izrazi o drugome u naučnom, književnom ili umetničkom delu, ozbiljnoj kritici, vršenju službene dužnosti, novinarskog poziva, političke ili druge društvene delatnosti, odbrani nekog prava ili pri zaštiti opravdanih interesa, ako iz načina izražavanja ili drugih okolnosti proizilazi da to nije učinjeno u nameri omalovažavanja.

(2) U slučajevima iz stava 1 ovog člana neće se kazniti ko za drugog iznosi ili pronosi da je učinio krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti iako ne postoji pravosnažna presuda (član 92 stav 5) ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio.

(3) Za iznošenje ili pronošenje ličnih ili porodičnih prilika koje je učinjeno u vršenju službene dužnosti, političke ili druge društvene delatnosti, odbrani nekog prava ili pri zaštiti opravdanih interesa, učinilac se neće kazniti ako dokaže istinitost svog tvrđenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio.

Izricanje sudske opomene za krivična dela iz čl. 92 do 95

Član 97

Sud može učiniocu krivičnog dela iz čl. 92 do 95 ovog zakona izreći sudsku opomenu naročito u slučaju ako je učinilac bio izazvan nepristojnim ili grubim postupanjem oštećenog, ako je pred sudom izjavio spremnost da se oštećenom izvini, a u slučaju krivičnih dela iz čl. 92 do 94 ovog zakona i ako je opozvao pred sudom ono što je iznosio ili pronosio.

Povreda ugleda Republike Srbije ili druge republike u SR Jugoslaviji

Član 98

(1) Ko javno izloži poruzi Republiku Srbiju ili drugu republiku u Saveznoj Republici Jugoslaviji, njihovu zastavu, grb ili himnu, ili predsednika republike, skupštinu ili vladu, predsednika skupštine ili predsednika vlade u vezi sa vršenjem njihove funkcije, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za izlaganje poruzi najviših organa ili predstavnika tih organa učinilac se neće kazniti ako se uvredljivo izrazi u naučnom, književnom ili umetničkom delu, u ozbiljnoj kritici, u izvršavanju službene dužnosti, novinarskog poziva, političke i druge društvene delatnosti, u odbrani nekog prava ili zaštiti opravdanih interesa ako se iz načina izražavanja ili iz drugih okolnosti vidi da to nije učinio u nameri omalovažavanja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da poveruje u istinitost onoga što je iznosio ili pronosio.

Član 99

(Brisan)

Izlaganje poruzi naroda i narodnosti Jugoslavije

Član 100

(1) Ko javno izloži poruze narode ili narodnosti Jugoslavije ili etničke grupe koje žive u njoj, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Na učinioca dela iz stava 1 ovog člana primenjuju se odredbe člana 98 stav 2 ovog zakona.

Gonjenje za krivično delo protiv časti i ugleda

Član 101

(1) Gonjenje za dela iz čl. 92 do 95 ovog zakona preduzima se po privatnoj tužbi.

(2) Ako su dela iz čl. 92 i 93 ovog zakona učinjena prema teritorijalnoj jedinici, državnom organu ili prema službenom ili vojnom licu u vezi sa vršenjem njihove funkcije, gonjenje se preduzima po službenoj dužnosti.

(3) Ako su dela iz čl. 92 do 94 ovog zakona učinjena prema umrlom licu, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi bračnog druga ili lica koje je sa umrlim živelo u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnika u prvoj liniji, brata ili sestre umrlog lica.

Objavljivanje sudske presude

Član 102

Pri osudi za delo klevete nanesene putem štampe, radija, televizije, drugih sredstava javnog informisanja i komuniciranja ili sličnih sredstava, sud na zahtev tužioca može odlučiti da se o trošku osuđenog istim putem ili na drugi odgovarajući način objavi sudska presuda u celini ili u izvodu.

Glava dvanaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV DOSTOJANSTVA LIČNOSTI I MORALA

Seksualno zlostavljanje

Član 102a

(1) Ko drugo lice seksualno zlostavi ili na drugi način grubo povredi dostojanstvo njegove ličnosti u sferi polnog života, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana izvrši zloupotrebom svog polažaja nad licem, koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(3) Gonjenje za dela iz st. 1 i 2 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Silovanje

Član 103

(1) Ko prinudi na obljubu žensko lice upotrebom sile ili pretnjom da će neposredno napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila teška telesna povreda ženskog lica ili je delo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način ili je imalo za posledicu trudnoću ili težu zaraznu bolest, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema maloletnom licu ili je usled njegovog izvršenja nastupila smrt ženskog lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

Prinuda na obljubu ili protivprirodni blud

Član 104

(1) Ko prinudi na obljubu žensko lice ozbiljnom pretnjom da će za to ili njemu blisko lice otkriti nešto što bi škodilo njihovoj časti ili ugledu ili ozbiljnom pretnjom drugim teškim zlom, ukoliko ne postoje obeležja nekog drugog krivičnog dela, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Istom kaznom kazniće se i ko na način iz stava 1 ovog člana izvrši protivprirodni blud nad drugim licem.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili na naročito ponižavajući način ili prema maloletnom licu koje je navršilo 14 godina ili je imalo za posledicu trudnoću ili težu zaraznu bolest, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

Obljuba ili protivprirodni blud nad nemoćnim licem

Član 105

(1) Ko nad ženskim licem izvrši obljubu iskoristivši duševno oboljenje, privremenu duševnu poremećenost, nemoć ili kakvo drugo stanje tog lica usled kojeg ono nije sposobno za otpor, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Istom kaznom kazniće se i ko na način iz stava 1 ovog člana izvrši protivprirodni blud nad drugim licem.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška telesna povreda nemoćnog lica ili je delo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način ili je imalo za posledicu trudnoću ili težu zaraznu bolest, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prema maloletnom licu koje je navršilo 14 godina, ili je usled njegovog izvršenja nastupila smrt nemoćnog lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

Obljuba ili protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo četrnaest godina

Član 106

(1) Ko izvrši obljubu ili protivprirodni blud sa licem koje nije navršilo 14 godina, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana izvrši nad nemoćnim licem koje nije navršilo 14 godina ili upotrebom sile ili pretnjom da će neposredno napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako je izvršenjem dela iz st. 1 i 2 ovog člana maloletnom licu naneta teška telesna povreda ili je delo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način ili je imalo za posledicu trudnoću ili težu zaraznu bolest, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(4) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt maloletnog lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Obljuba ili protivprirodni blud zloupotrebom položaja

Član 107

(1) Ko zloupotrebom svog položaja navede na obljubu ili protivprirodni blud lica koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Nastavnik, vaspitač, staralac, usvojilac, očuh, ili drugo lice koje zloupotrebom svog položaja izvrši obljubu ili protivprirodni blud sa maloletnim licem starijim od četrnaest godina koje mu je povereno radi učenja, vaspitanja, čuvanja ili nege, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delo iz stava 2 ovog člana učinjeno prema licu koje nije navršilo četrnaest godina ili je imalo za posledicu trudnoću ili težu zaraznu bolest, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Bludne radnje

Član 108

Ko u slučajevima iz čl. 103 do 107 ovog zakona izvrši samo bludnu radnju, kazniće se zatvorom do tri godine.

Zavođenje

Član 109

(1) Ko lažnim obećanjem braka navede na obljubu maloletno žensko lice koje je navršilo četrnaest godina, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Protivprirodni blud

Član 110

(1) Ko prinudi na protivprirodni blud drugo lice upotrebom sile ili pretnjom da će neposredno napasti na život ili telo tog ili njemu bliskog lica, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila teška telesna povreda prinuđenog lica ili je delo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način ili je imalo za posledicu težu zaraznu bolest, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema maloletnom licu koje je navršilo 14 godina ili je usled njegovog izvršenja nastupila smrt prinuđenog lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(4) Za protivprirodni blud sa maloletnim licem muškog pola koje je navršilo 14 godina, učinilac će se

kazniti zatvorom do jedne godine.

Podvođenje ili omogućavanje vršenja bluda

Član 111

(1) Ko podvede maloletno lice, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ko omogućava vršenje bluda sa maloletnikom, kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se ko za nagradu podvede žensko lice ili ko za nagradu omogućava vršenje bluda.

Iskorišćavanje maloletnih lica za pornografiju

Član 111a

(1) Ko učini fotografski, filmski ili drugi snimak maloletnog lica radi izrade predmeta pornografskog sadržaja, ili prodaje, rastura ili prikazuje takav materijal, ili navede maloletno lice da učestvuje u pornografskoj predstavi, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno prema licu koje nije navršilo 14 godina, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Predmeti i sredstva iz stava 1 ovog člana, oduzeće se.

Trgovina ljudima

Član 111b

(1) Ko silom ili pretnjom, dovođenjem u zabludu ili održavanjem u zabludi, zloupotrebom ovlašćenja, poverenja, odnosa zavisnosti ili teških prilika drugog: vrbuje, prevozi, prebacuje, predaje, prodaje, kupuje, posreduje u predaji ili prodaji, sakriva ili drži drugo lice, a u cilju sticanja neke koristi, eksploatacije njegovog rada, vršenja kriminalne delatnosti, prostitucije ili prosjačenja, upotrebe u pornografske svrhe, radi oduzimanja dela tela za presađivanje ili radi korišćenja u oružanim sukobima, kazniće se zatvorom od jedne do 10 godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema više lica, otmicom, prilikom vršenja službene dužnosti, u okviru kriminalne organizacije, na naročito svirep ili na naročito ponižavajući način ili je nastupila teška telesna povreda, učinilac će se kazniti zatvorom od najmanje tri godine.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema maloletnom licu, ili je nastupila smrt oštećenog lica, kazniće se zatvorom od najmanje pet godina.

(4) Za delo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema licu koje nije navršilo 14 godina, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to delo i kad nije upotrebio silu, pretnju ili neki od drugih navedenih načina izvršenja.

Glava trinaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV BRAKA I PORODICE

Dvobračnost

Član 112

(1) Ko zaključi novi brak, iako se već nalazi u braku, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko zaključi brak sa licem za koje zna da se nalazi u braku.

Zaključenje ništavog braka

Član 113

(1) Ko zaključujući brak prikrije od druge strane neku činjenicu zbog koje je brak ništav ili drugu stranu dovede ili održava u takvoj zabludi zbog koje je brak ništav, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Gonjenje se može preduzeti samo ako je tako zaključen brak poništen iz razloga navedenih u stavu 1 ovog člana.

Prinuda na zaključenje braka

Član 113a

(1) Ko prinuđuje žensko lice na zaključenje braka kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je žensko lice maloletno, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do tri godine.

Omogućavanje zaključenja nedozvoljenog braka

Član 114

Službeno lice ovlašćeno za zaključenje braka koje u vršenju svoje službene dužnosti svesno dozvoli da se zaključi brak koji je po zakonu zabranjen ili ništav, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Vanbračna zajednica sa maloletnim licem

Član 115

(1) Punoletno lice koje živi u vanbračnoj zajednici sa maloletnim licem koje je navršilo četrnaest godina, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se roditelji, usvojilac ili staralac koji maloletnom licu koje je navršilo četrnaest godina dopusti da živi u vanbračnoj zajednici sa drugim licem, ili ga na to navede.

(3) Ako je delo iz stava 2 ovog člana učinjeno iz koristoljublja, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(4) Ako se brak zaključi, gonjenje se neće preduzeti, a ako je preduzeto, obustaviće se.

Oduzimanje maloletnog lica

Član 116

(1) Ko maloletno lice protivpravno zadrži ili oduzme od roditelja, usvojioca, staraoca ili od ustanove odnosno lica kojima je ono povereno ili onemogućava izvršenje odluke o dodeli maloletnog lica, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda ili maloletno lice odvede u inostranstvo, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Promena porodičnog stanja

Član 117

(1) Ko podmetanjem, zamenom ili na drugi način promeni porodično stanje deteta, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Zapuštanje i zlostavljanje maloletnog lica

Član 118

(1) Roditelji, usvojilac, staralac ili drugo lice koje grubim zanemarivanjem svoje dužnosti zbrinjavanja i vaspitanja zapusti maloletno lice o kome je dužno da se stara, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Roditelj, usvojilac, staralac ili drugo lice koje zlostavlja maloletno lice ili ga prinuđava na preteran rad ili rad koji ne odgovara uzrastu maloletnog lica ili na prosjačenje ili ga iz koristoljublja navodi na vršenje drugih radnji koje su štetne za njegov razvitak, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Nasilje u porodici

Član 118a

(1) Ko upotrebom sile ili ozbiljnom pretnjom da će napasti na život ili telo povređuje ili ugrožava telesni ili duševni integritet člana porodice, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju dela iz stava 1 ovog člana korišćeno oružje, opasno oruđe ili sredstvo podobno da telo teško povredi ili zdravlje teško naruši, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška telesna povreda ili trajno i teško narušavanje zdravlja člana porodice ili je delo izvršeno prema maloletniku, učinilac će se kazniti zatvorom od dve do deset godina.

(4) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt člana porodice, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Nedavanje izdržavanja

Član 119

(1) Ko ne daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužan da izdržava, u iznosu i na način kako je to utvrđeno izvršnom sudskom odlukom ili izvršnim poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice za izdržavano lice, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(3) Pri izricanju uslovne osude sud može učiniocu postaviti obavezu da izmiri dospеле obaveze i da uredno plaća izdržavanje.

Kršenje porodičnih obaveza

Član 120

(1) Ko grubim kršenjem svojih porodičnih obaveza predviđenih zakonom ostavi u teškom položaju ili napusti člana porodice koji nije u stanju da se sam o sebi stara, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako član porodice usled toga izgubi život ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Pri izricanju uslovne osude sud može učiniocu postaviti uslov da uredno ispunjava svoje obaveze predviđene zakonom.

Rodoskrvnjenje

Član 121

Ko izvrši obljubu sa srodnikom po krvi u pravoj liniji ili sa bratom odnosno sestrom, kazniće se zatvorom

do tri godine.

Glava četrnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV ZDRAVLJA LJUDI I ČOVEKOVE SREDINE

Prenošenje zarazne bolesti

Član 122

(1) Ko ne postupajući po propisima, odlukama ili naredbama kojima nadležni organ ili organizacija određuje preglede, dezinfekciju, izdvajanje bolesnika ili neke druge mere za suzbijanje ili sprečavanje zaraznih bolesti kod ljudi, prouzrokuje prenošenje zarazne bolesti, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko ne postupajući po propisima, odlukama ili naredbama iz stava 1 ovog člana u pogledu suzbijanja ili sprečavanja zaraznih bolesti kod životinja, koje se mogu preneti na ljude, prouzrokuje prenošenje zarazne bolesti na ljude.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Prenošenje naročito opasne bolesti

Član 122a

Ko znajući da je zaražen naročito opasnom bolešću zarazi tom bolešću drugoga koji nije znao ili nije mogao da zna za njegovu bolest, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Nepostupanje po zdravstvenim propisima za vreme epidemije

Član 123

(1) Ko za vreme epidemije kakve opasne zarazne bolesti kod ljudi ne postupi po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mere za njeno suzbijanje ili sprečavanje, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko za vreme epidemije kakve opasne zarazne bolesti kod životinja, koja se može preneti na ljude, ne postupi po propisima ili naredbama kojima se određuju mere za njeno suzbijanje ili sprečavanje.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Prenošenje polne bolesti

Član 124

(1) Ko znajući da je zaražen polnom bolešću, vršenjem obljube ili na drugi način drugog zarazi tom bolešću kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Zaposlenje lica obolelih od zarazne bolesti

Član 125

(1) Ko u bolnici, porodilištu, internatu, školi, preduzeću ili drugoj organizaciji u kojoj se rukuje predmetima ishrane ili vrše higijenske usluge, ne primeni odgovarajuće higijenske mere ili protivno zdravstvenim propisima primi na rad ili drži na radu lice koje boluje od zarazne bolesti, pa usled toga dođe do prenošenja zarazne bolesti, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Nesavesno lečenje bolesnika

Član 126

(1) Lekar koji pri pružanju lekarske pomoći primeni očigledno nepodobno sredstvo ili očigledno nepodoban način lečenja, ili ne primeni odgovarajuće higijenske mere ili uopšte nesavesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i drugi zdravstveni radnik koji pri pružanju medicinske pomoći ili nege ili pri vršenju druge zdravstvene delatnosti nesavesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

Neukazivanje lekarske pomoći

Član 127

(1) Lekar koji protivno svojoj lekarskoj dužnosti odbije da ukaže lekarsku pomoć licu kome je takva pomoć potrebna, a koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako usled dela iz stava 1 ovog člana lice kome nije ukazana lekarska pomoć bude teško telesno povređeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako usled dela iz stava 1 ovog člana lice kome nije ukazana lekarska pomoć umre, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Nadrilekarstvo

Član 128

(1) Ko se, nemajući propisanu stručnu spremu, bavi lečenjem ili pružanjem medicinske pomoći, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz koristoljublja, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom.

Nadriapotekarstvo

Član 128a

(1) Ko se neovlašćeno bavi spravljanjem i izdavanjem lekova ili drugih supstanci za lečenje, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz koristoljublja, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom.

Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih proizvoda

Član 129

(1) Ko proizvodi radi prodaje, prodaje ili na drugi način stavlja u promet škodljive životne namirnice, jelo ili piće ili druge škodljive proizvode, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(3) Škodljive namirnice i proizvodi oduzeće se.

Nesavesno vršenje pregleda životnih namirnica

Član 130

(1) Ovlašćeno lice koje nesavesno izvrši pregled stoke za klanje, mesa namenjenog za ishranu i životnih namirnica ili protivno propisima ne izvrši pregled i time omogući da se stavi u promet meso ili životna namirnica škodljiva za zdravlje ljudi, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Zagađivanje vode za piće i životnih namirnica

Član 131

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagadi vodu koja ljudima služi za piće ili životne namirnice i na taj način prouzrokuje opasnost za život ili zdravlje ljudi, kazniće se zatvorom od tri godine do tri meseca.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

Služenje alkoholnih pića maloletnim licima

Član 132

Ko u ugostiteljskoj ili nekoj drugoj radnji u kojoj se prodaju alkoholna pića posluži maloletno lice koje nije navršilo šesnaest godina žestokim alkoholnim pićem ili ga posluži drugim alkoholnim pićem u količinama koje mogu dovesti do opijanja tog lica, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Zagađivanje životne sredine

Član 133

(1) Ko kršenjem propisa o zaštiti, čuvanju i unapređenju životne sredine zagadi vazduh, vodu ili zemljište kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Odgovorno lice koje kršenjem propisa o zaštiti, čuvanju i unapređenju životne sredine propusti da postavi uređaje za prečišćavanje ili dopusti izgradnju, stavljanje u pogon ili korišćenje postrojenja koja zagađuju životnu sredinu ili na drugi način propusti da preduzme mere za sprečavanje ili onemogućavanje zagađivanja životne sredine i time dovede do zagađivanja vazduha, vode ili zemljišta kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ako su usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana zagađeni vazduh, voda ili zemljište u većem obimu ili na širem prostoru, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine za delo iz stava 1, a za delo iz stava 2 zatvorom do tri godine.

(5) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana došlo do uništenja životinjskog ili biljnog sveta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(6) Ako je usled dela iz stava 3 ovog člana došlo do uništenja životinjskog ili biljnog sveta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(7) Pri izricanju uslovne osude za delo iz st. 2 do 5 ovog člana učiniocu se može postaviti obaveza da u određenom roku preduzme zakonom ili drugim propisima određene mere za zaštitu, čuvanje i unapređenje čovekove životne sredine.

Član 134

(Brisan)

Teška dela protiv zdravlja ljudi

Član 135

(1) Ako usled dela iz čl. 122 st. 1 i 2, 125 stav 1, 126 st. 1 i 2, 128, 128a stav 1, 129 stav 1, 130 stav 1, 131 stav 1, 133 st. 1 i 2 ovog zakona neko lice bude teško telesno povređeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je usled dela iz čl. 122 st. 1 i 2, 125 stav 1, 126 st. 1 i 2, 128, 128a stav 1, 129 stav 1, 130 stav 1, 131 stav 1, 133 st. 1 i 2 ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako usled dela iz čl. 122 stav 3, 125 stav 2, 126 stav 3, 129 stav 2, 130 stav 2, 131 stav 2 i 133 stav 3 ovog zakona neko lice bude teško telesno povređeno ili mu zdravlje bude teško narušeno, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Ako je usled dela iz čl. 122 stav 3, 125 stav 2, 126 stav 3, 129 stav 2, 130 stav 2, 131 stav 2 i 133 stav 3 ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Glava petnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV PRIVREDE

Nesavestan rad u privrednom poslovanju

Član 136

(1) Odgovorno lice u preduzeću ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje svesnim kršenjem propisa ili odluka organa upravljanja ili izvršenjem odluka organa upravljanja za koje zna da su u suprotnosti sa zakonom ili na drugi način očigledno nesavesno postupa u poslovanju, organizovanju procesa proizvodnje ili organizovanju rada ili u pogledu korišćenja imovine ili staranja o njoj, iako je bilo svesno ili je bilo dužno i moglo je biti svesno da usled toga za preduzeće ili drugu organizaciju može nastupiti šteta, pa takva šteta i nastupi u iznosu preko šezdeset hiljada dinara, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila imovinska šteta u iznosu preko šeststo hiljada dinara ili je pokrenut postupak prinudnog poravnjanja ili postupak stečaja, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

Prouzrokovanje stečaja

Član 137

(1) Odgovorno lice u preduzeću ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje znajući za nesposobnost plaćanja organizacije, neracionalnim trošenjem sredstava ili njihovim otuđenjem u bescenje, prekomernim zaduživanjem, preuzimanjem nesrazmernih obaveza, lakomislenim zaključivanjem ili obnavljanjem ugovora sa licima nesposobnim za plaćanje ili propuštanjem blagovremenog ostvarivanja potraživanja, prouzrokuje stečaj, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

Prouzrokovanje lažnog stečaja

Član 137a

(1) Odgovorno lice u preduzeću ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost, koje u nameri da organizacija izbegne plaćanje svojih obaveza prouzrokuje stečaj organizacije prividnim ili stvarnim umanjanjem njene imovine na taj način što:

1) celu ili deo imovine preduzeća ili druge organizacije prikrije, prividno proda, proda ispod tržišne vrednosti, besplatno ustupi ili uništi;

2) zaključi fiktivne ugovore o dugu ili prizna nepostojeća potraživanja;

3) poslovne knjige koje je preduzeće ili druga organizacija obavezna da vodi po zakonu prikrije, uništi ili tako preinači da se iz njih ne mogu sagledati poslovni rezultati ili stanje sredstava ili obaveza ili ovo stanje sačinjavanjem lažnih isprava ili na drugi način prikaže takvim da se na osnovu njega može otvoriti stečaj, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i vlasnik privatnog preduzeća koji bez znanja i saglasnosti

svojih poverilaca proda ili na drugi način prenese na drugoga imovinu preduzeća, pa usled toga dođe do stečaja preduzeća.

(3) Ako su usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posledice za poverioca, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Oštećenje poverilaca

Član 138

(1) Odgovorno lice u preduzeću ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje, znajući da je organizacija postala nesposobna za plaćanje, isplatom duga ili na drugi način namerno stavi kojeg poverioca u povoljniji položaj i time znatno ošteti ostale poverioce, kazniće se zatvorom od šest meseci do tri godine.

(2) Odgovorno lice u preduzeću ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje, znajući da je organizacija postala nesposobna za plaćanje a u nameri da izigra ili ošteti poverioca, prizna neistinito potraživanje, sastavlja lažne ugovore ili nekom drugom prevarnom radnjom ošteti poverioca organizacije, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana došlo do štete velikih razmera ili ako je prema oštećenom zbog toga došlo do pokretanja postupka prinudnog poravnanja ili stečaja, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Zloupotreba ovlašćenja u privredi

Član 139*

(1) Odgovorno lice u preduzeću ili drugoj organizaciji koja vrši privrednu delatnost koje, u nameri pribavljanja protivpravne imovinske koristi za organizaciju u kojoj je zaposleno, za drugu organizaciju ili teritorijalnu jedinicu:

1) stvara ili drži nedozvoljene novčane, robne ili druge vrednosne fondove u zemlji ili inostranstvu;
2) sastavljanjem isprave neistinite sadržine, lažnim bilansima, procenama ili inventarisanjem odnosno lažnim prikazivanjem ili prikriivanjem činjenica, neistinito prikazuje stanje i kretanje sredstava i rezultate poslovanja, pa na taj način dovede u zabludu organe upravljanja u preduzeću ili drugoj organizaciji prilikom donošenja odluka o poslovima upravljanja ili preduzeće ili drugu organizaciju stavi u povoljniji položaj prilikom dobijanja sredstava ili drugih pogodnosti koje im se ne bi priznale prema postojećim propisima;

3)* (Prestala da važi);

4) sredstva sa kojima raspolaže koristi protivno njihovoj nameni;

5) na drugi način grubo povredi ovlašćenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastala šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Neosnovano dobijanje i korišćenje kredita, ili druge pogodnosti

Član 139a

(1) Ko lažnim prikriivanjem činjenica dobije kredit, subvenciju ili kakvu drugu pogodnost iako za to ne ispunjava propisane uslove, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ko dobijeni kredit, subvenciju ili kakvu drugu pogodnost iskoristi za drugu namenu od one za koju mu je kredit, subvencija ili kakva druga pogodnost odobrena, kazniće se zatvorom do tri godine.

Narušavanje poslovnog ugleda i kreditne sposobnosti

Član 139b

(1) Ko u nameri narušavanja poslovnog ugleda ili kreditne sposobnosti drugog iznese o njemu neistinite podatke ili neistinito prikazuje njegovo poslovanje, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako su usled izvršenja dela iz stava 1 nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Gonjenje za dela iz st. 1 i 2 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Zaključenje štetnog ugovora

Član 140

(1) Ko kao predstavnik ili zastupnik preduzeća ili druge organizacije koja vrši privrednu delatnost zaključi ugovor za koji zna da je štetan ili zaključi ugovor protivno ovlašćenju i time nanese štetu preduzeću ili drugoj organizaciji, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je učinilac dela iz stava 1 ovog člana primio mito ili je nastupila šteta velikih razmera, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.

Izdavanje i neovlašćeno pribavljanje poslovne tajne

Član 141

(1) Ko neovlašćeno drugom saopšti, preda ili na drugi način učini dostupnim podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu ili ko pribavlja takve podatke u nameri da ih preda nepozvanom licu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz koristoljublja ili u pogledu naročito poverljivih podataka ili radi objavljivanja ili korišćenja podataka u inostranstvu, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(3) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini iz nehata, kazniće se zatvorom do tri godine.

(4) Poslovnom tajnom smatraju se podaci i dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenom na osnovu zakona proglašeni poslovnom tajnom čije je odavanje prouzrokovalo ili je moglo prouzrokovati štetne posledice za preduzeće ili organizaciju.

Protivpravno zauzimanje zemljišta sa posebnom namenom

Član 142

Ko protivpravno zauzme deo zaštitne šume, nacionalnog parka ili drugo zemljište sa posebnom namenom, kazniće se zatvorom od tri meseca od tri godine.

Oštećenje stambenih i poslovnih zgrada i prostorija

Član 143

(1) Zakupac, korisnik stana, stanar, vlasnik i drugo lice kome je povereno upravljanje nad stambenom ili poslovnom zgradom koji sa zajedničke stambene ili poslovne zgrade ili iz stambenih ili poslovnih prostorija neovlašćeno skine ili ošteti spoljne ili unutrašnje uređaje, instalacije ili njihove delove ili na drugi način znatno smanji upotrebljivost ili dovede u neupotrebljivo stanje ostale prostorije u zgradi, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila šteta u iznosu koji prelazi trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

Pravljenje i upotreba lažnih znakova za vrednost ili hartija od vrednosti

Član 144

(1) Ko napravi lažne znakove za vrednost, izdate na osnovu propisa donesenih u republici, ili ko preinači koji od ovih pravih znakova u nameri da ih upotrebi kao prave ili da ih drugome da na upotrebu ili ko ovakve lažne znakove upotrebi kao prave, ili ih u toj nameri pribavi, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako su znakovi za vrednost iz stava 1 ovog člana veće vrednosti učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ko napravi lažne hartije od vrednosti izdate na osnovu propisa donesenih u republici ili ko preinači koju od tih pravih hartija od vrednosti u nameri da ih upotrebi kao prave ili da ih drugom da na upotrebu ili ko takve lažne papire upotrebi kao prave ili ih u toj nameri pribavi, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usled dela iz stava 3 ovog člana došlo do poremećaja u privredi, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

(5) Ko odstranjivanjem žiga kojim se znaci iz stava 1 ovog člana poništavaju ili kojim drugim načinom ide za tim da radi ponovne upotrebe ovim znacima da izgled kao da nisu upotrebljeni, ili ko upotrebljene znakove upotrebi ili proda kao da važe, kazniće se zatvorom do tri godine.

(6) Lažni znakovi za vrednost i hartije od vrednosti oduzeće se.

Pravljenje, nabavljanje ili otuđivanje sredstava za falsifikovanje

Član 145

(1) Ko pravi, nabavlja, prodaje ili daje na upotrebu sredstva za pravljenje lažnih znakova za vrednost iz stava 1 člana 144 ovog zakona, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko pravi, nabavlja, prodaje ili daje na upotrebu sredstva za pravljenje hartija od vrednosti iz stava 3 člana 144 ovog zakona, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Sredstva iz st. 1 i 2 ovog člana će se oduzeti.

Obmanjivanje kupaca

Član 146

(1) Ko u nameri obmanjivanja kupaca stavlja u promet proizvode sa oznakom u koju su uneti podaci koji ne odgovaraju sadržini, vrsti, poreklu ili kvalitetu proizvoda, ili stavlja u promet proizvode koji po svojoj težini ili kvalitetu ne odgovaraju onome što se redovno pretpostavlja kod takvih proizvoda, ili stavlja u promet proizvode bez oznake o sadržini, vrsti, poreklu ili kvalitetu proizvoda kada je ovakva oznaka propisana, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Ko u nameri obmanjivanja kupaca lažno objavljuje da je snižena cena roba ili da se vrši rasprodaja

robe ili da predstoji povišenje cena ili se na drugi način služi očigledno lažnom reklamom, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nedozvoljena trgovina

Član 147

(1) Ko, nemajući ovlašćenje za trgovinu, nabavi robu ili druge predmete u većoj količini ili vrednosti u svrhu prodaje, ili ko se neovlašćeno i u većem obimu bavi trgovinom ili posredovanjem u trgovini ili zastupanjem domaćih organizacija u prometu robe i usluga, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko se bavi prodajom robe čiju je proizvodnju neovlašćeno organizovao.

(3) Ko neovlašćeno prodaje, kupuje ili vrši razmenu robe ili predmeta čiji je promet zabranjen ili ograničen, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(4) Ako je učinilac dela iz st. 1 do 3 ovog člana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika, ili je postigao imovinsku korist čiji iznos prelazi trista hiljada dinara, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Roba i predmeti nedozvoljene trgovine oduzeće se.

Nedozvoljena proizvodnja

Član 148

(1) Ko proizvodi ili prerađuje robu čija je proizvodnja ili prerađivanje zabranjeno, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Roba i sredstva za prerađivanje oduzeće se.

Čl. 149-152

(Brisani)

Neispravno merenje

Član 153

(1) Ko pri kupovini ili prodaji upotrebom lažnih tegova ili mera ili na drugi način neispravno meri robu, ili ko prodaje robu u manjoj količini pod vidom veće količine, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je učinilac dela iz stava 1 ovog člana imao nameru da pribavi korist u iznosu većem od osam hiljada dinara, kazniće se za krivično delo prevare iz člana 171 ovog zakona.

Član 154*

(Prestao da važi)

Proizvodnja štetnih sredstava za lečenje stoke

Član 155

(1) Ko proizvede radi prodaje ili stavi u promet sredstva za lečenje ili za sprečavanje zaraze kod stoke ili živine koja su opasna za njihov život ili zdravlje, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupilo uginuće stoke ili uginuća živine u većem broju, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Nesavesno pružanje veterinarske pomoći

Član 156

(1) Veterinar ili veterinarski pomoćnik koji pri pružanju veterinarske pomoći propiše ili primeni očigledno nepodobno sredstvo ili očigledno nepravilan način lečenja ili uopšte nesavesno postupa pri lečenju i time prouzrokuje uginuće stoke ili uginuće živine u većem broju, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Prenošenje zaraznih bolesti kod životinja, bilja i drveća

Član 157

(1) Ko za vreme epidemije neke stočne bolesti koja može ugroziti stočarstvo ne postupi po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mere za suzbijanje ili sprečavanje bolesti, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko za vreme trajanja opasnosti od bolesti i štetočina koje mogu ugroziti biljni i životinjski svet ne postupi po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mere za suzbijanje ili sprečavanje bolesti odnosno štetočina.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila znatna šteta, učinilac će se kazniti zatvorom do tri

godine.

(4) Ako je delo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Zagađivanje stočne hrane ili vode

Član 158

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagadi stočnu hranu ili vodu u rekama, potocima, izvorima, bunarima, cisternama ili kakvu drugu vodu koja služi za napajanje stoke, živine ili divljači i time dovede u opasnost život ili zdravlje navedenih životinja, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Istom kaznom kazniće se ko kakvom škodljivom materijom zagadi vodu u ribnjacima, jezerima, rekama i potocima, i time prouzrokuje opasnost za opstanak riba.

(3) Ako je usled dela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupilo uginuće stoke, živine, divljači ili riba u velikoj vrednosti, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

Uništenje zasada upotrebom škodljive materije

Član 159

Ko kakvom škodljivom materijom izazove uništenje bilja, voćaka ili drugih zasada i time nanese štetu većih razmera, kazniće se zatvorom do tri godine.

Pustošenje šuma

Član 160

(1) Ko protivno propisima ili naredbama nadležnih organa vrši seču ili krčenje šume, ili ko podbeljuje stabla ili na drugi način pustoši šume, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana izvrši u zaštitnoj šumi, nacionalnom parku ili u drugoj šumi sa posebnom namenom, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Šumska krađa

Član 161

(1) Ko radi krađe obori u šumi jedno ili više stabala, a količina oborenog drveta je veća od jednog kubnog metra, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno u nameri da se oboreno drvo proda, ili ako su oborena stabla u količini većoj od pet kubnih metara, ili ako je delo izvršeno u zaštitnoj šumi, nacionalnom parku ili drugoj šumi sa posebnom namenom, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Za pokušaj dela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

Nezakonit lov

Član 162

(1) Ko lovi divljač za vreme lovostaja ili na području gde je lov zabranjen, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ko neovlašćeno lovi na tuđem lovištu i ubije ili rani divljač ili je uhvati živu, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je delo iz stava 2 ovog člana učinjeno u odnosu na visoku divljač, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(4) Ko lovi retku ili proređenu vrstu divljači čiji je lov zabranjen ili ko lovi bez posebne dozvole određenu vrstu divljači za čiji je lov potrebna takva dozvola, ili ko lovi na način ili sredstvima kojima se divljač masovno uništava, kazniće se zatvorom do tri godine.

Nezakonit ribolov

Član 163

Ko lovi ribu eksplozivom, električnom strujom, otrovom ili omamljujućim sredstvima ili ko lovi ili uništava ribu na način koji je štetan za njeno rasplodavanje, ili ko lovi ili uništava riblju mlađ u većoj količini ili ribu biološke vrednosti u vreme mresta ili vodostaja, kazniće se zatvorom do tri godine.

Uništavanje i oštećivanje posebno zaštićenih prirodnih dobara

Član 163a

(1) Ko ošteti posebno zaštićeno prirodno dobro, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko uništi posebno zaštićeno prirodno dobro, kazniće se zatvorom od jedne do tri godine.

(3) Ko iznese u inostranstvo prirodnu retkost čije iznošenje nije dozvoljeno, kazniće se zatvorom od jedne do tri godine.

(4) Za pokušaj krivičnog dela iz stava 3 ovog člana kazniće se.

Iznošenje u inostranstvo, bez dozvole, posebno zaštićene

biljne ili životinjske vrste

Član 163b

(1) Ko u inostranstvo, suprotno zakonu iznese bez dozvole posebno zaštićene biljne i životinjske vrste, kazniće se zatvorom od šest meseci do tri godine.

(2) Za pokušaj krivičnog dela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Član 164

(Brisan)

Glava šesnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV IMOVINE

Krađa

Član 165

(1) Ko tuđu pokretnu stvar oduzme drugom u nameri da njenim prisvajanjem pribavi sebi ili drugom protivpravnu imovinsku korist, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je učinilac ukradenu stvar vratio oštećenom pre nego što je saznao za pokretanje krivičnog postupka, sud ga može osloboditi od kazne.

Teška krađa

Član 166

(1) Učinilac dela krađe (član 165) kazniće se zatvorom od jedne do deset godina ako je krađa učinjena:

1) obijanjem ili provaljivanjem zatvorenih zgrada, soba, kasa, ormara ili drugih zatvorenih prostora, ili drugim savlađivanjem većih prepreka da se dođe do stvari;

2) od strane više lica koja su se udružila za vršenje krađa;

3) na naročito opasan ili naročito drzak način;

4) od strane lica koje je pri sebi imalo kakvo oružje ili opasno oruđe radi napada ili odbrane;

5) u odnosu na kulturna dobra ili u odnosu na arheološke nalaze;

6) za vreme požara, poplave ili sličnog udesa;

7) iskorišćavanjem nemoći ili nevolje drugog.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se učinilac dela krađe (član 165) ako vrednost ukradenih stvari prelazi iznos od trista hiljada dinara.

(3) Ako je delom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko osamsto pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Razbojnička krađa

Član 167

(1) Ko je na delu krađe zatečen, pa u nameri da ukradenu stvar zadrži, upotrebi silu protiv nekog lica ili pretnju da će neposredno napasti na život ili telo, kazniće se zatvorom od jedne do dvanaest godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od osamsto pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

Razbojništvo

Član 168

(1) Ko upotrebom sile protiv nekog lica ili pretnjom da će neposredno napasti na život ili telo oduzme tuđu pokretnu stvar u nameri da njenim prisvajanjem pribavi sebi ili drugom protivpravnu imovinsku korist, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko osamsto pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina.

Teški slučajevi razbojničke krađe i razbojništva

Član 169

(1) Ako je pri izvršenju razbojničke krađe ili razbojništva nanesena nekom licu sa umišljajem teška telesna povreda ili ako je razbojništvo učinjeno u sastavu grupe ili bande, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje sedam godina.

(2) Ako je pri izvršenju razbojničke krađe ili razbojništva neko lice sa umišljajem lišeno života, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje dvanaest godina ili zatvorom od četrdeset godina.

Utaja

Član 170

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji tuđu pokretnu stvar koja mu je poverena, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako ovo delo učini staralac, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ako je utajena stvar kulturno dobro ili ako vrednost utajenih stvari prelazi trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko tuđu pokretnu stvar koju je našao ili do koje je slučajno došao protivpravno prisvoji u nameri da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Za dela iz st. 1 i 4 ovog člana ako su utajene stvari u svojini građana, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Prevara

Član 171

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu protivpravnu imovinsku korist dovede koga lažnim prikazivanjem ili prikriivanjem činjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da ovaj na štetu svoje ili tuđe imovine nešto učini ili ne učini, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko osamstopedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini samo u nameri da drugog ošteti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Član 172

(Brisan)

Sitno delo krađe, utaje ili prevare

Član 173

(1) Ko učini sitnu krađu, utaju ili prevaru, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Krađa, utaja i prevara ne mogu se smatrati kao sitne ako vrednost ukradene ili utajene stvari prelazi iznos od osam hiljada dinara, odnosno ako šteta učinjena prevarom prelazi taj iznos. Ako iznos ne prelazi dve hiljade dinara, krađa, utaja i prevara mogu se smatrati kao sitne kad je učinilac išao za tim da pribavi malu imovinsku korist.

(3) Sud može izreći sudsku opomenu naročito u slučaju ako je krađa ili utaja stvari učinjena radi neposredne potrošnje ili upotrebe za sebe ili članove svoje porodice, ili ako je učinilac vratio stvar ili naknadio štetu prouzrokovanu krivičnim delom.

(4) Za delo iz stava 1 ovog člana, ako je izvršeno na štetu imovine građana gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Krađa vozila

Član 174

Ko protivpravno oduzme tuđe motorno vozilo u nameri da ga upotrebi za vožnju ili u nameri da njegovim prisvajanjem pribavi sebi ili drugom protivpravnu imovinsku korist, kazniće se zatvorom od tri do pet godina.

Oduzimanje tuđe stvari

Član 175

(1) Ko bez namere pribavljanja imovinske koristi protivpravno oduzme ili prisvoji tuđu pokretnu stvar, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo izvršeno na štetu imovine građana gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Oštećenje tuđe stvari

Član 176

(1) Ko ošteti, uništi ili učini neupotrebljivom tuđu stvar, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako šteta prelazi iznos od trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Istom kaznom kazniće se i ako je oštećeno, uništeno ili učinjeno neupotrebljivim kulturno dobro ili zaštićena okolina nepokretnog kulturnog dobra, odnosno dobro koje uživa zakonsku zaštitu.

(4) Za delo iz stava 1 ovog člana ako je oštećena stvar u svojini građana gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Čl. 177 i 178

(Brisani)

Zloupotreba poverenja

Član 179

(1) Ko zastupajući imovinske interese nekog lica ili starajući se o njegovoj imovini ne ispuni svoju dužnost ili zloupotrebi data mu ovlašćenja u nameri da time pribavi sebi ili drugom kakvu imovinsku korist ili da ošteti lice čije imovinske interese zastupa ili o čijoj se imovini stara, kazniće se zatvorom od tri meseca do

tri godine.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učini staralac ili advokat, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je delom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi osamstopeideset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Iznuda

Član 180

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist, silom ili ozbiljnom pretnjom prinudi drugog da nešto učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 pribavljena protivpravna imovinska korist u iznosu koji prelazi trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti od jedne do deset godina.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 izvršeno organizovano, organizator i neposredni izvršilac, kazniće se zatvorom najmanje sedam godina.

Ucena

Član 181

Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist zapreti drugom da će protiv njega ili njemu bliskog lica otkriti nešto što bi njihovoj časti ili ugledu škodilo i time ga prinudi da nešto učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

Ugovaranje nesrazmerne imovinske koristi

Član 182

(1) Ko za davanje novca ili drugih potrošnih stvari na zajam ili za vršenje usluga nekom licu primi ili ugovori za sebe ili drugog nesrazmernu imovinsku korist iskorišćavajući njegovo teško imovinsko stanje, teške stambene prilike, nuždu, nedovoljno iskustvo ili lakomislenost, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice za oštećenog ili je učinilac pribavio imovinsku korist u iznosu preko trista hiljada dinara, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi osamstopeideset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina i novčanom kaznom.

Oštećenje tuđih prava

Član 183

(1) Ko u nameri da osujeti ostvarenje prava na stvari otuđi, uništi, ošteti ili oduzme svoju stvar na kojoj drugi ima založno pravo ili pravo uživanja i time ga ošteti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko u nameri da osujeti izmirenje poverioca u toku prinudnog izvršenja otuđi, uništi, ošteti ili sakrije delove svoje imovine i time ošteti poverioca.

(3) Za dela iz st. 1 i 2 ovog člana ako su oštećeni građani gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi. Neovlašćeno korišćenje autorskog i drugog srodnog prava

Član 183a

(1) Ko neovlašćeno, u celini ili delimično, reprodukuje, prikaže, izvede, predstavi, prenese izvođenje ili predstavljanje, umnoži, stavi u promet, emituje, da u zakup, ili na drugi način iskoristi autorsko delo ili predmet srodnog prava zaštićenog zakonom, kazniće se zatvorom do pet godina.

(2) Ko stavi u promet ili da u zakup primerak autorskog dela, snimak interpretacije, emisiju, fonogram, videogram, odnosno bazu podataka, za koje zna da su neovlašćeno objavljeni, snimljeni ili umnoženi i time pribavi protivpravnu imovinsku korist za sebe ili drugog, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je delo iz stava 2 ovog člana izvršeno organizovano, organizator i neposredni izvršilac, kazniće se zatvorom od tri do osam godina.

(4) Predmeti krivičnih dela iz st. 1 i 2 ovog člana i sredstva za njihovo izvršenje oduzeće se, a predmeti krivičnih dela uništiće se, u skladu sa zakonom.

Prikrivanje

Član 184

(1) Ko stvar za koju zna da je pribavljena krivičnim delom, ili ono što je za nju dobijeno prodajom ili zamenom, kupuje, prima u zalogu, ili na drugi način pribavlja, prikriva ili protura, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini a mogao je znati da je stvar pribavljena krivičnim delom, kazniće se do tri godine.

Uništenje ili prikrivanje arhivske građe

Član 184a

(1) Ko prisvoji, prikrije, u većoj meri ošteti, uništi ili na drugi način učini neupotrebljivim registraturski materijal ili arhivsku građu ili ih iznese u inostranstvo bez prethodnog odobrenja nadležnog organa ili omogući drugom da to učini, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je krivično delo iz stava 1 ovog člana izvršeno u odnosu na registraturski materijal ili arhivsku građu velikog značaja ili velike vrednosti, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Prikrivanje kulturnih dobara

Član 184b

(1) Ko prikrije ili iznese kulturno dobro u inostranstvo, bez prethodnog odobrenja nadležnog organa, ili omogući drugom da to učini, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je krivično delo iz stava 1 ovog člana izvršeno u odnosu na kulturno dobro od izuzetnog ili od velikog značaja, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Gonjenje u slučaju kada je učinilac u bliskom odnosu sa oštećenim

Član 185

Za krivična dela iz čl. 165, 166, 170 stav 3, čl. 171, 174, 176 stav 2, 179 stav 1, čl. 183 i 184 ovog zakona, ako su učinjena prema bračnom drugu, srodniku po krvi u pravoj liniji, bratu ili sestri, usvojiocu ili usvojeniku, ili drugim licima sa kojima učinilac živi u zajedničkom domaćinstvu, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Član 186

(Brisan)

Glava šesnaesta A

KRIVIČNA DELA PROTIV BEZBEDNOSTI RAČUNARSKIH PODATAKA

Neovlašćeno korišćenje računara i računarske mreže

Član 186a

(1) Ko ošteti, prikrije, neovlašćeno izbriše, izmeni ili na drugi način učini neupotrebljivim računarski podatak ili program, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu preko sto hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu preko šesto hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Uređaji i sredstva kojima je učinjeno krivično delo iz stava 1 ovog člana, koji su u svojini učinioca, oduzeće se.

Računarska sabotaža

Član 186b

(1) Ko uništi, izbriše, izmeni, ošteti, prikrije ili na drugi način učini neupotrebljivim računarski podatak ili program ili uništi ili ošteti računar ili drugi uređaj za elektronsku obradu i prenos podataka koji je od značaja za državni organ, javnu službu, ustanovu, preduzeće ili drugu organizaciju, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Pravljenje i unošenje računarskih virusa

Član 186v

(1) Ko napravi računarski virus u nameri da ga unese u tuđ računar ili računarsku mrežu, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko unese računarski virus u tuđ računar ili računarsku mrežu i time prouzrokuje štetu, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Uređaji i sredstva kojima su učinjena krivična dela iz st. 1 i 2 ovog člana, oduzeće se.

Računarska prevara

Član 186g

(1) Ko unese netačan podatak ili ne unese kakav važan podatak ili na drugi način prikrije ili lažno prikaže podatak i time utiče na rezultat elektronske obrade i prenosa podataka u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist i time drugom prouzrokuje imovinsku štetu, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko sto hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od dve do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šesto hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od dve do dvanaest godina.

(4) Ko delo iz stava 1 ovog člana učini samo u nameri da drugom nanese štetu, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dve godine.

Ometanje funkcionisanja elektronske obrade i prenosa podataka i računarske mreže

Član 186d

(1) Ko neovlašćenim pristupom elektronskoj obradi podataka ili računarskoj mreži izazove zastoj ili poremeti funkcionisanje elektronske obrade i prenosa podataka ili mreže, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dve godine.

(2) Ako su usled dela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posledice, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Neovlašćeni pristup zaštićenom računaru ili računarskoj mreži

Član 186đ

(1) Ko kršeći mere zaštite neovlašćeno pristupi računaru ili računarskoj mreži, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko upotrebi podatak dobijen na način predviđen u stavu 1 ovog člana, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(3) Ako su usled dela iz stava 2 ovog člana nastupile teške posledice za drugog, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Sprečavanje i ograničavanje pristupa javnoj računarskoj mreži

Član 186e

(1) Ko neovlašćeno sprečava ili ometa pristup javnoj računarskoj mreži, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe, kazniće se zatvorom do tri godine.

Glava sedamnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI LJUDI I IMOVINE

Izazivanje opšte opasnosti

Član 187

(1) Ko požarom, poplavom, eksplozijom, otrovom ili otrovnim gasom, jonizujućim ili radioaktivnim zračenjem, motornom silom ili kakvom drugom opšte opasnom radnjom ili opšte opasnim sredstvom izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se službeno ili odgovorno lice koje ne postavi propisane uređaje za zaštitu od požara, eksplozije, poplave, otrova, otrovnih gasova ili jonizujućih ili radioaktivnih zračenja, ili ove uređaje ne održava u ispravnom stanju, ili ih u slučaju potrebe ne stavi u dejstvo, ili uopšte ne postupa po propisima ili tehničkim pravilima o zaštitnim merama, i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima.

(3) Ako su dela iz st. 1 i 2 ovog člana učinjena na mestu gde je okupljen veći broj ljudi, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je delo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Uništenje ili oštećenje javnih uređaja

Član 188

(1) Ko uništi, ošteti, izmeni, učini neupotrebljivim ili ukloni uređaje javne upotrebe za vodu, toplotu, gas ili energiju, ili uređaje sistema veza i na taj način prouzrokuje poremećaj u životu građana ili funkcionisanju privrede, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

Oštećenje zaštitnih uređaja na radu

Član 189

(1) Ko u rudnicima, fabrikama, radionicama ili uopšte na radu uništi, ošteti ili ukloni zaštitne uređaje i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Odgovorno lice u rudniku, fabrici, radionici ili uopšte na radu koje ne postavi zaštitne uređaje ili ih ne održava u ispravnom stanju, ili ih u slučaju potrebe ne stavi u dejstvo, ili uopšte ne postupa po propisima ili tehničkim pravilima o merama zaštite pri radu i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Pri izricanju uslovne osude za delo iz st. 2 i 3 ovog člana sud može učiniocu postaviti uslov da u određenom roku postavi zaštitne uređaje.

Nepropisno i nepravilno izvođenje građevinskih radova

Član 190

(1) Odgovorno lice ili lice koje samostalno obavlja delatnost ličnim radom sredstvima u svojini građana koje pri projektovanju, rukovođenju ili izvođenju kakve gradnje ili građevinskih radova postupi protivno propisima ili opšte priznatim tehničkim pravilima i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Oštećenje brana

Član 191

(1) Ko ošteti uređaje ili prirodne brane koje služe kao zaštita od prirodnih nepogoda, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do tri godine.

Oštećenje nasipa, brana i drugih objekata namenjenih sprečavanju odliva rudarske i industrijske jalovine

Član 191a

(1) Ko u skladu sa svojim zakonskim obavezama, ne održava u ispravnom stanju nasipe ili druge objekte koji služe kao zaštita od odliva rudarske ili industrijske jalovine, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko ošteti nasipe, brane ili druge objekte koji služe kao zaštita od odliva rudarske ili industrijske jalovine, kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

(3) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana došlo do nedozvoljenog zagađenja životne sredine, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupilo teško narušavanje zdravlja ili teške telesne povrede nekog lica, znatno zagađenje životne sredine ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do 10 godina.

(5) U posebno teškim slučajevima učinilac će se kazniti zatvorom od najmanje tri godine.

Oštećenje ili uništenje objekata ili uređaja namenjenih zaštiti životne sredine

Član 191b

(1) Ko ošteti ili uništi objekte ili uređaje namenjene zaštiti životne sredine, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ukoliko je zbog dela iz stava 1 ovog člana došlo do uništenja biljnog ili životinjskog sveta u većim razmerama, počinilac će se kazniti novčanom kaznom ili kaznom zatvora od maksimalno tri godine.

(3) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana nastupilo teško narušavanje zdravlja ili teška telesna povreda nekog lica, znatno zagađivanje životne sredine ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do tri godine.

(4) U posebno teškom slučaju dela iz stava 1 ovog člana počinilac će se kazniti sa najmanje tri godine.

Uništenje, oštećenje ili uklanjanje znakova kojima se upozorava na opasnost

Član 192

Ko uništi, ošteti ili ukloni znak kojim se upozorava na kakvu opasnost ili znak koji služi sigurnosti saobraćaja, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Neotklanjanje opasnosti

Član 193

(1) Ko blagovremenom prijavom državnom organu ili na drugi način ne preduzme mere da se ukloni kakav požar, poplava, eksplozija, saobraćajna nezgoda ili kakva druga opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima iako je to mogao učiniti bez opasnosti za sebe ili drugog, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko odvratanjem ili na drugi način spreči drugog u preduzimanju mera za otklanjanje požara, poplave, eksplozije, saobraćajne nezgode ili kakve druge opasnosti za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Teška dela protiv opšte sigurnosti

Član 194

(1) Ako je usled dela iz čl. 187 st. 1 do 3, 188 stav 1, 189 st. 1 i 2 i 190 stav 1, ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ako je usled dela iz čl. 187 st. 1 do 3, 188 stav 1, 189 st. 1 i 2 i 190 stav 1 ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako je usled dela iz čl. 187 stav 4, 188 stav 2, 189 stav 3, 190 stav 2 ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom do pet godina.

(4) Ako je usled dela iz čl. 187 stav 4, 188 stav 2, 189 stav 3 i 190 stav 2 ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Glava osamnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV BEZBEDNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA

Ugrožavanje javnog saobraćaja

Član 195

(1) Učesnik u saobraćaju na putevima koji se ne pridržava saobraćajnih propisa i time tako ugrozi javni saobraćaj da dovede u opasnost život ili telo ljudi ili imovinu većeg obima, pa usled toga kod drugog nastupi laka telesna povreda ili imovinska šteta preko sto dvadeset hiljada dinara, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko ugrožavanjem železničkog, broskog, tramvajskog, trolejskog, autobusnog saobraćaja ili saobraćaja žičarom, dovede u opasnost život ili telo ljudi ili imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je delo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

Član 196

(Brisan)

Ugrožavanje saobraćaja opasnom radnjom ili sredstvom

Član 197

(1) Ko uništenjem, uklanjanjem ili težim oštećenjem saobraćajnih uređaja, sredstava, znakova ili uređaja za signalizaciju koji služe bezbednosti saobraćaja, ili davanjem pogrešnih znakova ili signala postavljanjem prepreka na saobraćajnicama ili na drugi način tako ugrozi javni saobraćaj da time dovede u opasnost život ili telo ljudi ili imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

Nepružanje pomoći licu povređenom u saobraćajnoj nesreći

Član 198

(1) Vozač motornog vozila ili drugog prevoznog sredstva koji ostavi bez pomoći lice koje je tim prevoznim sredstvom povređeno ili čiju je povredu tim sredstvom prouzrokovao, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je zbog nepružanja pomoći nastupila teška telesna povreda povređenog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je zbog nepružanja pomoći nastupila smrt povređenog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Nesavesno vršenje nadzora nad javnim saobraćajem

Član 199

(1) Odgovorno lice kome je poveren nadzor nad stanjem i održavanjem saobraćajnica i objekata na njima, prevoznim sredstvima ili javnim saobraćajem ili nad ispunjavanjem propisanih uslova rada vozača, ili kome je povereno rukovođenje vožnjom, koje nesavesnim vršenjem svoje dužnosti izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se odgovorno lice koje izda nalog za vožnju ili dopusti vožnju, i ako zna da vozač zbog umora, uticaja alkohola ili drugih razloga nije u stanju da bezbedno upravlja vozilom ili da vozilo nije ispravno i time izazove opasnost za život ili telo ljudi ili za imovinu većeg obima.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Nepropisna predaja saobraćaju eksplozivnog ili zapaljivog materijala

Član 200

Ko protivno propisima o saobraćaju eksplozivnog ili lako zapaljivog materijala donesenim u republici preda na prevoz javnim saobraćajnim sredstvima eksplozivni ili lako zapaljivi materijal ili takav materijal sam prenosi koristeći se javnim saobraćajnim sredstvima, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Teška dela protiv bezbednosti javnog saobraćaja

Član 201

(1) Ako je usled dela iz čl. 195 st. 1 i 2, 197 stav 1 i 199 st. 1 i 2 ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset

godina.

(2) Ako je usled dela iz čl. 195 st. 1 i 2, 197 stav 1 i 199 st. 1 i 2 ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(3) Ako je usled dela iz čl. 195 stav 3, 197 stav 2 i 199 stav 3 ovog zakona nastupila teška telesna povreda nekog lica ili imovinska šteta velikih razmera, učinilac će se kazniti zatvorom do pet godina.

(4) Ako je usled dela iz čl. 195 stav 3, 197 stav 2 i 199 stav 3 ovog zakona nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Glava devetnaesta

KRIVIČNA DELA PROTIV PRAVOSUĐA

Neprijavlivanje pripremanja krivičnog dela

Član 202

(1) Ko zna da se priprema izvršenje krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, pa u vremenu kada je još bilo moguće sprečiti njegovo izvršenje to ne prijavi, a delo bude pokušano ili izvršeno, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako nije prijavljeno pripremanje krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od četrdeset godina, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Za delo iz stava 1 ovog člana neće se kazniti lice kome je učinilac bračni drug, lice sa kojim učinilac živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik. Ako se neko od lica navedenih u ovom stavu ne kažnjava za neprijavlivanje krivičnog dela iz stava 1 ovog člana, neće se kazniti za neprijavlivanje ni njegov bračni drug odnosno lice sa kojim živi u trajnoj vanbračnoj zajednici.

Neprijavlivanje krivičnog dela ili učinioca

Član 203

(1) Ko zna učinioca krivičnog dela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od četrdeset godina, ili ko samo zna da je takvo delo izvršeno, pa to ne prijavi, iako od takve prijave zavisi blagovremeno otkrivanje učinioca ili dela, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se službeno ili odgovorno lice koje svesno propusti da prijavi krivično delo za koje je saznao u vršenju svoje dužnosti, ako se za to delo po zakonu može izreći kazna pet godina zatvora ili teža kazna, a za delo se goni po službenoj dužnosti.

(3) Za delo iz st. 1 i 2 ovog člana neće se kazniti lice kome je učinilac bračni drug, lice sa kojim učinilac živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik, ili koje je branilac, lekar ili verski ispovednik učinioca. Ako se neko od lica navedenih u ovom stavu, osim branioca, lekara ili verskog ispovednika učinioca, ne kažnjava za neprijavlivanje krivičnog dela ili učinioca iz stava 1 ovog člana, neće se kazniti za neprijavlivanje ni njegov bračni drug odnosno lice sa kojim živi u trajnoj vanbračnoj zajednici.

Pomoć učiniocu posle izvršenog krivičnog dela

Član 204

(1) Ko krije učinioca krivičnog dela ili mu prikrivanjem oruđa, tragova ili na drugi način pomaže da ne bude otkriven, ili ko krije osuđeno lice ili preduzima druge radnje kojima se ide za tim da se ne izvrši izrečena kazna, mera bezbednosti ili da se ne primene vaspitne mere upućivanja u vaspitnu ustanovu ili vaspitno-popravni dom, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko pruži pomoć učiniocu krivičnog dela za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) Ko pruži pomoć učiniocu krivičnog dela za koje je propisana kazna zatvora od četrdeset godina, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Kazna za delo iz stava 1 ovog člana ne može biti teža ni po vrsti ni po visini od kazne propisane za krivično delo koje je izvršilo lice kome je pružena pomoć.

(5) Neće se kazniti za delo iz st. 1 do 3 ovog člana lice kome je učinilac bračni drug, lice sa kojim učinilac živi u trajnoj vanbračnoj zajednici, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik. Ako se neko od lica navedenih u ovom stavu ne kažnjava za delo iz st. 1 do 3 ovog člana, neće se kazniti za pružanje pomoći učiniocu krivičnog dela iz st. 1 do 3 ovog člana ni njegov bračni drug odnosno lice sa kojim živi u trajnoj vanbračnoj zajednici.

Lažno prijavljivanje

Član 205

(1) Ko prijavi neko određeno lice da je učinilo krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, a zna da to lice nije učinilac, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko podmetanjem tragova krivičnog dela ili na drugi način izazove pokretanje krivičnog postupka zbog krivičnog dela za koje se goni po službenoj dužnosti protiv lica za koje zna da nije učinilac.

(3) Ko sam sebe prijavi da je učinio krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da ga nije učinio, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se ko prijavi da je učinjeno krivično delo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da to delo nije učinjeno.

Davanje lažnog iskaza

Član 206

(1) Svedok, veštak, prevodilac ili tumač koji pred sudom ili u prekršajnom, disciplinskom ili upravnom postupku da lažan iskaz, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se stranka koja prilikom izvođenja dokaza saslušanjem stranaka u parničnom, vanparničnom, izvršnom ili upravnom postupku da lažan iskaz, a na ovom iskazu je zasnovana odluka donesena u tom postupku.

(3) Ako je lažni iskaz dat u krivičnom postupku, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(4) Ako su usled dela iz stava 3 ovog člana nastupile osobito teške posledice za okrivljenog, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(5) Ako učinilac dobrovoljno opozove svoj lažni iskaz pre nego što se donese konačna odluka, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri meseca, a može se i osloboditi od kazne.

Sprečavanje dokazivanja

Član 207

(1) Ko u nameri da spreči ili oteža dokazivanje sakrije, uništi, ošteti ili delimično ili potpuno učini neupotrebljivom tuđu ispravu, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Istom kaznom kazniće se ko u nameri iz stava 1 ovog člana ukloni, uništi, pokvari, pomeri ili premesti kakav granični kamen, zemljomerski znak ili uopšte kakav znak o svojini na nepokretnosti ili o pravu na upotrebu vode, ili ko u istoj nameri ovakav znak lažno postavi.

Povreda tajnosti postupka

Član 208

(1) Ko neovlašćeno otkrije ono što je saznao prisustvujući izvođenju neke radnje u postupku ili iz spisa u krivičnom postupku, ili u drugom postupku pred sudom, ili u upravnom ili prekršajnom postupku, a što se po zakonu ne može objaviti ili je odlukom suda ili nadležnog organa oglašeno kao tajna, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko bez dozvole suda objavi tok krivičnog postupka koji se vodi protiv maloletnika, njegovo ime ili odluku koja je u tom postupku donesena.

Pobuna lica lišenih slobode

Član 209

(1) Lica koja su na osnovu zakona lišena slobode, koja se skupe u nameri da se nasilno oslobode, ili da zajednički napadnu lica čijem su nadzoru poverena, ili da ih silom ili pretnjom da će neposredno upotrebiti silu prinude da učine ili propuste nešto što je protivno njihovoj dužnosti, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Učinilac dela iz stava 1 ovog člana koji upotrebi silu ili pretnju, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Bekstvo lica lišenog slobode

Član 210

Lice lišeno slobode na osnovu zakona koje upotrebom sile protiv nekog lica ili pretnjom da će neposredno napasti na život ili telo pobegne, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

Omogućavanje bekstva licu lišenom slobode

Član 211

(1) Ko silom, pretnjom, obmanom ili na drugi način omogući bekstvo licu koje se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili maloletničkog zatvora, ili drugom licu koje je na osnovu zakona lišeno slobode, ili licu koje se nalazi u vaspitno-popravnom domu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako delo iz stava 1 ovog člana učine više lica udruženo, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Protivzakonito omogućavanje vršenja određenih poslova

Član 212

Ko omogući nekom licu vršenje određenih poslova iako zna da je u pogledu tih poslova tom licu pravosnažno izrečena mera bezbednosti zabrane vršenja poziva, delatnosti ili dužnosti, ili zaštitna mera zabrane vršenja određenih dužnosti, ili da je zabrana vršenja određenih poslova nastupila kao pravna posledica osude, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Glava dvadeseta

KRIVIČNA DELA PROTIV JAVNOG REDA I PRAVNOG SAOBRAĆAJA

Sprečavanje službenog lica u vršenju službene dužnosti

Član 213

(1) Ko silom ili pretnjom da će neposredno upotrebiti silu spreči službeno lice u vršenju službene radnje koju je preduzelo u okviru svojih ovlašćenja, ili ga na isti način prinudi na vršenje službene radnje, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako prilikom izvršenja dela iz stava 1 ovog člana učinilac uvredi ili zlostavi službeno lice, ili mu nanese laku telesnu povredu, ili preti upotrebom oružja, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(3) (Brisan)

(4) Za pokušaj dela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

(5) Ako je učinilac dela iz st. 1 do 2 ovog člana bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci, a može se i osloboditi od kazne.

Član 214

(Brisan)

Učestvovanje u skupini koja spreči službeno lice u vršenju službene radnje

Član 215

(1) Ko učestvuje u skupini ljudi koja zajedničkim delovanjem spreči ili pokuša da spreči službeno lice u vršenju službene radnje, ili ga na isti način prinudi ili pokuša da prinudi na vršenje službene radnje, kazniće se za samo učestvovanje zatvorom do tri godine.

(2) Kolovođa skupine koja izvrši delo iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

Pozivanje na otpor

Član 216

Ko druge poziva na otpor ili na nepoštovanje zakonitih odluka ili mera državnih organa ili na neposlušnost prema službenom licu u vršenju službene radnje, pa se usled toga ne sprovedu zakonite odluke ili mere državnih organa, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

Član 217

(Brisan)

Širenje lažnih vesti

Član 218

(1) Ko iznosi ili pronosi glasine za koje zna da su lažne, sa ciljem da se time izazove teže narušavanje javnog reda i mira, pa takvo narušavanje i nastupi, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem štampe, radija, televizije ili drugih sredstava javnog obaveštavanja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Član 219

(Brisan)

Nasilničko ponašanje

Član 220

(1) Ko grubim vređanjem ili zlostavljanjem drugoga, vršenjem nasilja prema drugom, izazivanjem tuče, ili drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrožava spokojstvo građana ili remeti javni red, a njegov raniji život ukazuje na sklonost za ovakvim ponašanjem, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana izvršeno u grupi, ili je pri izvršenju dela nekom licu nanesena laka telesna povreda, ili je došlo do teškog ponižavanja građana, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Neučestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti

Član 221

Ko protivno naređenju nadležnog organa ili organizacije bez opravdanog razloga odbije da učestvuje u otklanjanju opasnosti od požara, poplave ili slične opšte opasnosti, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri meseca.

Skidanje ili povreda službenog pečata ili znaka

Član 222

(1) Ko skine ili povredi službeni pečat ili znak koji je ovlašćeno službeno lice stavilo radi osiguranja predmeta ili prostorije, ili ko bez skidanja ili povrede pečata ili znaka uđe u takvu prostoriju ili otvori osigurani predmet, kazniće se novčano-kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Oduzimanje ili uništenje službenog pečata ili službenih spisa

Član 223

(1) Ko protivpravno oduzme, sakrije, uništi, ošteti ili na drugi način učini neupotrebljivim službeni pečat, knjigu, spis ili ispravu koja pripada državnom organu, preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji ili zajednici, koja vrši javna ovlašćenja, ili se kod njih nalazi, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Lažno predstavljanje

Član 224

Ko se u nameri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili drugom nanese štetu lažno predstavlja kao službeno ili vojno lice ili neovlašćeno nosi kakve znake službenog ili vojnog lica, pa tako izvrši kakvu radnju koju je ovlašćeno da izvrši samo službeno ili vojno lice, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Samovlašće

Član 225

(1) Ko samovlasno pribavlja neko svoje pravo ili pravo za koje smatra da mu pripada, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

(2) Ako je delo učinjeno na štetu građana, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Dogovor za izvršenje krivičnog dela

Član 226

Ko se sa drugim dogovori da izvrši, određeno krivično delo predviđeno republičkim zakonom za koje se može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, kazniće se zatvorom do jedne godine.

Zločinačko udruživanje

Član 227

(1) Ko organizuje grupu ili bandu koja ima za cilj vršenje krivičnih dela predviđenih republičkim zakonom za koja se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Pripadnik grupe ili bande iz stava 1 ovog člana kazniće se zatvorom do jedne godine.

(3) Pripadnik grupe ili bande koji otkrije grupu, odnosno bandu pre nego što je u njenom sastavu ili za nju učinio krivično delo, može se osloboditi od kazne.

Izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namenjenih za izvršenje krivičnih dela

Član 228

(1) Ko oružje, rasprskavajuće materije, ili sredstva potrebna za njihovo pravljenje, kao i otrove za koje zna da su namenjeni za izvršenje krivičnog dela, izrađuje, nabavlja ili drugom omogućava da do njih dođe, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko napravi ili drugom ustupi lažni ključ, otpirač ili neko drugo sredstvo za provaljivanje, iako zna da je namenjeno za izvršenje krivičnog dela, kazniće se zatvorom do tri godine.

Član 229

(Prestao da važi)

Učestvovanje u skupini koja izvrši nasilje

Član 230

(1) Ko učestvuje u skupni ljudi koja zajedničkim delovanjem liši života neko lice, ili mu nanese tešku telesnu povredu, izvrši paljevinu, ošteti imovinu u većem obimu ili učini druga teška nasilja, ili koja pokuša da izvrši ovakva dela, kazniće se za samo učestvovanje zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Kolovođa skupine koja izvrši delo iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Nesprečavanje nereda na sportskom takmičenju ili drugom javnom skupu

Član 230a

(1) Službeno ili odgovorno lice koje pri organizovanju sport-skog takmičenja ili drugog javnog skupa ne preduzme mere obezbeđenja kako bi se onemogućio ili sprečio nered, pa usled toga budu ugroženi život ili telo većeg broja ljudi ili imovina većeg obima, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana došlo do nereda u kome je neko lice telesno povređeno ili je oštećena imovina većeg obima, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

Zloupotreba znaka za pomoć ili za opasnost

Član 231

Ko zloupotrebi znak za pomoć ili znak za opasnost ili neosnovano poziva za pomoć u nameri da izazove izlazak državnih organa, protivpožarne ili druge nadležne organizacije, ili dovede do zaustavljanja saobraćaja, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Član 232

(Brisan)

Falsifikovanje isprave

Član 233

(1) Ko napravi lažnu ispravu ili preinači pravu ispravu u nameri da se takva isprava upotrebi kao prava, ili ko lažnu ili preinačenu ispravu upotrebi kao pravu ili je nabavi radi upotrebe, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno u pogledu javne isprave, testamenta, menice, čeka, javne ili službene knjige ili druge knjige koja se mora voditi na osnovu zakona, učinilac će se kazniti zatvorom od tri meseca do pet godina.

Posebni slučajevi falsifikovanja isprava

Član 234

Smatraće se da čini delo falsifikovanja isprava i kazniće se po članu 233 ovog zakona:

1) ko kakvu hartiju, blanket ili kakav drugi predmet na kome je neko lice stavilo svoj potpis neovlašćeno popuni kakvom izjavom koja ima vrednost za pravne odnose;

2) ko drugog obmane o sadržaju kakve isprave i ovaj stavi svoj potpis na tu ispravu, držeći da se potpisuje pod kakvu drugu ispravu ili pod kakav drugi sadržaj;

3) ko ispravu izda u ime kakvog lica bez njegovog ovlašćenja ili u ime lica koje ne postoji;

4) ko kao izdavalac isprave uz svoj potpis stavi da ima kakav položaj ili čin ili zvanje iako nema takav položaj, čin ili zvanje, a ovaj ima bitni uticaj za dokaznu snagu isprave;

5) ko ispravu načini na taj način što neovlašćeno upotrebi pravi pečat ili znak.

Navođenje na overavanje neistinitog sadržaja

Član 235

(1) Ko dovođenjem u zabludu nadležnog organa učini da ovaj u javnoj ispravi, zapisniku ili knjizi overi štogod neistinito što ima da služi kao dokaz u pravnom saobraćaju, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko ovakvu ispravu, zapisnik ili knjigu upotrebi iako zna da su neistiniti.

Izdavanje i upotreba neistinitog lekarskog ili veterinarskog uverenja

Član 236

(1) Lekar ili veterinar koji izda neistinito lekarsko odnosno veterinarsko uverenje, iako zna da je ono neistinito, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ko upotrebi neistinito lekarsko odnosno veterinarsko uverenje iako zna da je neistinito, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest meseci.

Nadripisarstvo

Član 237

Ko se neovlašćeno i za nagradu bavi pružanjem pravne pomoći, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Čl. 238 i 239

(Brisani)

Ometanje verskih obreda

Član 240

Ko ometa ili spreči vršenje verskih obreda, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neovlašćeno izvođenje arheoloških radova

Član 240a

Ko neovlašćeno vrši arheološka iskopavanja ili istraživanja arheoloških nalazišta, kazniće se zatvorom do tri godine.

Povreda groba

Član 241

(1) Ko neovlašćeno prekopa, razruši, ošteti ili grubo povredi grob ili drugo mesto u kome se umrli sahranjuje, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko neovlašćeno uništi, ošteti ili ukloni ili grubo povredi spomenik ili drugo spomen obeležje umrlom licu.

Glava dvadeset prva

KRIVIČNA DELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

Zloupotreba službenog položaja

Član 242

(1) Službeno lice koje iskorišćavanjem svog službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granice svog službenog ovlašćenja ili nevršenjem svoje službene dužnosti pribavi sebi ili drugom kakvu korist, drugom nanese kakvu štetu ili teže povredi drugog, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko osamsto pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Odgovorno lice u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji koje učini delo iz st. 1 i 3 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to delo.

Kršenje zakona od strane sudije

Član 243

Sudija ili sudija porotnik koji u sudskom postupku u nameri da drugom pribavi kakvu korist ili da mu nanese kakvu štetu, donese nezakonit akt ili na drugi način prekrši zakon, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Protivzakonito oslobođenje lica lišenog slobode

Član 244

Službeno lice koje protivzakonito oslobodi lice lišeno slobode koje mu je povereno na čuvanje, ili mu pomogne da pobegne, ili mu omogućava nedozvoljenu vezu ili prepisku radi pripremanja bekstva, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

Nepreduzimanje mera za sprečavanje seksualne zloupotrebe lica lišenih slobode

Član 244a

Službeno lice koje ne preduzme neophodne mere ili radnje da onemogući ili spreči seksualnu zloupotrebu lica lišenih slobode, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

Nesavestan rad u službi

Član 245

(1) Službeno lice koje kršenjem zakona ili drugih propisa ili opštih akata, propuštanjem dužnosti nadzora ili na drugi način očigledno nesavesno postupa u vršenju službe, iako je bilo svesno ili je bilo dužno i moglo biti svesno da usled toga može nastupiti teža povreda prava drugog ili imovinska šteta, pa takva povreda, odnosno šteta u iznosu koji prelazi šezdeset hiljada dinara i na-stupi, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usled dela iz stava 1 ovog člana došlo do teške povrede prava drugog ili je nastupila imovinska šteta koja prelazi šeststo hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Odgovorno lice u ustanovi ili drugoj organizaciji osim onih koje se bave privrednom delatnošću koje čini delo iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se kaznom propisanom za to delo.

Protivzakonita naplata i isplata

Član 246

Službeno lice koje od nekog naplati nešto što ovaj nije dužan da plati, ili naplati više nego što je dužan da plati, ili koje pri isplati ili predaji kakvih stvari manje isplati, odnosno preda, kazniće se zatvorom do tri godine.

Prevara u službi

Član 247

(1) Službeno lice koje u vršenju službe u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist podnošenjem lažnih obračuna ili na drugi način dovede u zabludu ovlašćeno lice da izvrši nezakonitu isplatu, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist čija vrednost prelazi trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko osamsto pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Odgovorno lice u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji koje učini delo iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to delo.

Falsifikovanje službene isprave

Član 248

(1) Službeno lice koje u službenu ispravu, knjigu ili spis unese neistinite podatke ili ne unese kakav važan podatak, ili svojim potpisom, odnosno službenim pečatom overi službenu ispravu, knjigu ili spis sa neistinitom sadržinom, ili koje svojim potpisom odnosno službenim pečatom omogući pravljenje službene isprave, knjige ili spisa sa neistinitom sadržinom, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Službeno lice koje neistinitu službenu ispravu, knjigu ili spis upotrebi u službi kao da su istiniti, ili koje službenu ispravu, knjigu ili spis uništi, prikrije, u većoj meri ošteti ili na drugi način učini neupotrebljivom, kazniće se zatvorom od jedne do šest godina.

(3) Odgovorno lice u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji koje učini delo iz st. 1 i 2 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to delo.

Odavanje službene tajne

Član 249

(1) Službeno lice koje neovlašćeno drugom saopšti, preda ili na drugi način učini dostupnim podatke koji predstavljaju službenu tajnu, ili koje pribavlja takve podatke u nameri da ih preda nepozvanom licu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

(2) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz koristoljublja ili u pogledu naročito poverljivih podataka ili radi objavljivanja ili korišćenja podataka u inostranstvu, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje jednu godinu.

(3) Ako je delo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Službenom tajnom smatraju se podaci ili dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenim na osnovu zakona, proglašeni službenom tajnom i čije je odavanje imalo ili je moglo da ima štetne posledice za službu.

(5) Odredbe st. 1 do 4 ovog člana primeniće se i prema licu koje je odalo službenu tajnu pošto mu je prestalo svojstvo službenog lica.

Protivpravno prisvajanje stvari prilikom vršenja pretresa ili sprovođenja izvršenja

Član 250

Službeno lice koje prilikom pretresanja stana, prostorija ili lica, ili prilikom sprovođenja izvršenja u izvršnom postupku oduzme pokretnu stvar u nameri da njenim prisvajanjem pribavi sebi ili drugom protivpravnu imovinsku korist, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Pronevera

Član 251

(1) Ko u nameri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji novac, hartije od vrednosti ili druge pokretne stvari koje su mu poverene u službi ili uopšte na radu u državnom organu, preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(2) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi trista hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je delom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko osamsto pedeset hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Posluga

Član 252

Ko se neovlašćeno posluži novcem, hartijom od vrednosti ili drugim pokretnim stvarima koje su mu poverene u službi, ili uopšte na radu u državnom organu, preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji ili ove stvari drugom neovlašćeno da na poslugu, kazniće se zatvorom od tri meseca do pet godina.

Protivzakonito posredovanje

Član 253

(1) Ko primi nagradu ili kakvu drugu korist da, korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili uticaja, posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.

(2) Ko koristeći svoj službeni ili društveni položaj i uticaj posreduje da se izvrši službena radnja koja se ne bi smela izvršiti, ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je za posredovanje iz stava 2 ovog člana primljena nagrada ili kakva druga korist, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Nagrada ili imovinska korist, oduzeće se.

Primanje mita

Član 254

- (1) Službeno lice koje zahteva ili primi poklon ili kakvu drugu korist, ili koje primi obećanje poklona ili kakve koristi, da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti, ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti, kazniće se zatvorom najmanje jednu godinu.
- (2) Službeno lice koje zahteva ili primi poklon ili kakvu korist ili koje primi obećanje poklona ili kakve koristi da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti, ili da ne izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.
- (3) Službeno lice koje posle izvršenja, odnosno neizvršenja službene radnje, navedene u st. 1 do 3 ovog člana a u vezi s njom, zahteva ili primi poklon ili kakvu drugu korist, kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine.
- (4) Odgovorno lice u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji koje učini delo iz st. 1 do 4 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to delo.
- (5) Primijeni poklon ili imovinska korist oduzeće se.

Davanje mita

Član 255

- (1) Ko službenom licu učini ili obeća poklon ili kakvu drugu korist da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti, ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog lica, kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina.
- (2) Ko službenom licu učini i obeća poklon ili kakvu drugu korist da u okviru svog službenog ovlašćenja izvrši službenu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu radnju koju ne bi smelo izvršiti, ili ko posreduje pri ovakvom podmićivanju službenog lica, kazniće se zatvorom do tri godine.
- (3) Učinioc dela iz st. 1 i 2 ovog člana koji je dao mito na zahtev službenog lica i prijavio delo pre njegovog otkrivanja ili saznanja da je delo otkriveno, može se osloboditi od kazne.
- (4) Odredbe st. 1 do 3 ovog člana primenjuju se i kada je mito dato ili obećano odgovornom licu u preduzeću, ustanovi ili drugoj organizaciji ili službenom licu u saveznom organu.
- (5) Dati poklon ili imovinska korist oduzeće se a u slučaju iz stava 3 ovog člana može se vratiti licu koje je dalo mito.

Glava dvadeset prva A

KRIVIČNA DELA KORUPCIJE

Korupcija u organima uprave

Član 255a

- (1) Službeno lice koje u vršenju poslova uprave iskoristi svoj službeni položaj ili prekorači svoje službeno ovlašćenje ili ne vrši svoje službene dužnosti i na taj način pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.
- (2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.
- (3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Nenamensko raspolaganje sredstvima iz budžeta

Član 255b

- (1) Službeno lice koje iskoristi svoj službeni položaj ili prekorači svoje službeno ovlašćenje ili ne vrši svoje službene dužnosti u postupku raspolaganja sredstvima iz budžeta ili drugim sredstvima u državnoj svojini i na taj način pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.
- (2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.
- (3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Korupcija u javnim nabavkama

Član 255v

- (1) Službeno ili odgovorno lice koje iskoristi svoj položaj ili prekorači svoje ovlašćenje ili ne vrši svoje dužnosti u postupku javne nabavke ili u postupku za izbor izvođača radova ili davaoca usluga i na taj način pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.
- (2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.
- (3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Korupcija u postupku privatizacije

Član 255g

(1) Službeno lice koje iskoristi svoj službeni položaj ili prekorači svoje službeno ovlaštenje ili ne vrši službene dužnosti u postupku promene vlasništva društvenog ili državnog kapitala i na taj način pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Korupcija u pravosuđu

Član 255d

(1) Sudija, sudija porotnik, javni tužilac ili zamenik javnog tužioca koji u vezi sa donošenjem sudske odluke ili drugim postupanjem u vršenju njegove dužnosti pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Zloupotreba funkcije branioca ili punomoćnika

Član 255đ

(1) Branilac ili punomoćnik koji u nameri da utiče na ishod postupka pred sudom ili drugim državnim organom obeća ili pri-bavi kakvu korist veštaku, svedoku ili drugom licu da bi ono uticalo na ishod postupka, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako branilac ili punomoćnik izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribave imovinsku korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako branilac ili punomoćnik izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribave imovinsku korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

Korupcija u zdravstvu

Član 255e

(1) Zdravstveni radnik u ustanovi zdravstvene zaštite čiji je osnivač Republika Srbija koji uslovi pružanje zdravstvene usluge ili iskoristi svoj položaj u ustanovi da bi pružio privatne zdravstvene usluge i na taj način pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Kaznama propisanim u st. 1, 2 i 3 ovog člana kazniće se i zdravstveni radnik u ustanovi zdravstvene zaštite čiji je osnivač Republika Srbija koji u vezi sa pružanjem zdravstvene usluge pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga.

Korupcija u prosveti

Član 255ž

(1) Nastavnik ili drugo lice u obrazovnoj ustanovi koje pri ocenjivanju uspeha učenika ili studenata zloupotrebi svoj položaj i na taj način pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i drugo lice u obrazovnoj ustanovi koje utiče na nastavnika ili drugo lice pri ocenjivanju učenika ili studenata i time pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga.

(3) Ako je izvršenjem dela iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Ako je izvršenjem dela iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

Ugovaranje ishoda takmičenja

Član 255z

(1) Ko ugovori ishod sportskog ili drugog takmičenja i na taj način pribavi kakvu korist za sebe ili drugoga, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko dvesta hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od šest meseci do pet godina.

(3) Ako je izvršenjem dela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko šest stotina hiljada dinara, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Član 256

(Brisan)

Glava dvadeset druga

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 257

(1) Pravne posledice osude koje se na osnovu zakona Republike Srbije odnose na prestanak ili gubitak određenih prava (član 89 stav 1 Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije) i koje su nastupile usled osude za određena krivična dela ili na određene kazne pre stupanja na snagu ovog zakona ostaju i dalje u važnosti.

(2) Pravne posledice osude koje se na osnovu zakona Republike Srbije sastoje u zabrani sticanja određenih prava (član 89 stav 2 Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije) i koje su nastupile usled osude za određena krivična dela ili na određene kazne pre stupanja na snagu ovog zakona, ostaju i dalje u važnosti sa izuzetkom iz stava 3 ovog člana.

(3) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju pravne posledice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava a koje su na osnovu zakona Republike Srbije nastupile pre stupanja na snagu ovog zakona uz osude kojima je izrečena novčana kazna kao glavna kazna ili uslovna osuda ili sudska opomena ili je izvršilac oglašen krivim a oslobođen od kazne.

(4) Prema maloletnicima koji se u vreme stupanja na snagu ovog zakona nalaze na izvršenju vaspitne mere upućivanja u vaspitno-popravni dom sud može primeniti uslovni otpust u smislu odredaba ovog zakona.

(5) Odredbe člana 264a Krivičnog zakonika ("Službeni list FNRJ", br. 31/59, 37/62 i "Službeni list SFRJ" br. 15/65, 15/67, 20/69 i 11/73) ostaju na snazi do donošenja i stupanja na snagu novog republičkog zakona o zaštiti kulturnih dobara.

(6) Odredbe o zaštitnom nadzoru uz uslovnu osudu primenjivaće se od dana kada to posebnim zakonom bude određeno, a najkasnije od 1. januara 1980. godine.

Član 258

Ovaj zakon stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku Socijalističke Republike Srbije", a primenjivaće se od 1. jula 1977. godine.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama

Krivičnog zakona Socijalističke Republike Srbije

("Sl. glasnik RS", br. 24/84)

Član 18

Okružni sudovi završiće postupak po predmetima primljenim zaključno sa 30. junom 1984. godine koji bi primenom ovog zakona pripali u nadležnost opštinskih sudova.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama

Krivičnog zakona Socijalističke Republike Srbije

("Sl. glasnik RS", br. 51/87)

Član 18

Okružni sudovi završiće postupak po predmetima primljenim zaključno sa 31. decembrom 1987. godine koji bi primenom ovog zakona pripali u nadležnost opštinskih sudova.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama

Krivičnog zakona Socijalističke Republike Srbije

("Sl. glasnik RS", br. 28/89)

Član 44

Okružni sudovi završiće postupak po predmetima primljenim zaključno sa 30. septembrom 1989. godine, koji bi primenom ovog zakona pripali u nadležnost opštinskih sudova.

Član 45

Predmeti koji nisu pravosnažno završeni do stupanja na snagu ovog zakona, a u kojima su primenjene krivično-pravne odredbe pokrajinskih zakona kojima su uređeni odnosi koji se na osnovu Amandmana XXXIII tačka 7 na Ustav Socijalističke Republike Srbije uređuju za teritoriju Socijalističke Republike Srbije

dovršiće se po odredbama ovog zakona, osim u slučajevima u kojima je pokrajinski zakon blaži za učinioca.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Socijalističke Republike Srbije
("Sl. glasnik RS", br. 21/90)

Član 18

Okružni, odnosno viši sudovi, završiće postupak po predmetima primljenim do stupanja na snagu ovog zakona koji bi primenom ovog zakona pripali u nadležnost opštinskih sudova.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Republike Srbije
("Sl. glasnik RS", br. 23/93)

Član 21

Okružni sudovi završiće postupak u predmetima primljenim do dana stupanja na snagu ovog zakona za koje su, po zakonu, bili nadležni na dan prijema predmeta.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Republike Srbije
("Sl. glasnik RS", br. 67/93)

Član 21

Okružni sudovi završiće postupak u predmetima primljenim do dana stupanja na snagu ovog zakona za koje su, po zakonu, bili nadležni na dan prijema predmeta.

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Republike Srbije
("Sl. glasnik RS", br. 47/94)

Član 136

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe:

1. Zakon o objavljivanju spisa, portreta, fotografija, filmova i fonograma ličnog karaktera ("Službeni glasnik SRS", broj 28/80);
2. Odredbe čl. 150-157 Zakona o kulturnim dobrima ("Službeni glasnik SRS", br. 6/90);
3. Odredba člana 24 Zakona o kinematografiji ("Službeni glasnik RS", broj 46/91).

Samostalni član Zakona o izmenama i dopunama
Krivičnog zakona Republike Srbije
("Sl. glasnik RS", br. 39/2003)

Član 22

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni član Zakona o dopunama
Krivičnog zakona Republike Srbije
("Sl. glasnik RS", br. 67/2003)

Član 5

Ovaj zakon stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".